

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز شنبه ۱۴ آبان ماه ۱۳۲۲

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بقیه شور در لایحه مالیات بر درآمد

۳ - ختم جلسه بعنوان تنفس

(مجلس پنج ساعت بعد از ظهر بر بابت آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز پنجشنبه ۱۲ آبان ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (خیر) صورت مجلس تصویب شد.

رئیس - لایحه مالیات بر درآمد ماده سوم مطرح است پیشنهادات قرائت میشود.

وزیر دارائی - اجازه میفرمائید در ماده سوم که در جلسه قبل مذاکره شد دو قسمت پیشنهاد بود و اظهاراتی در مجلس شد که قرار شد آنها را اصلاح کنیم چون حالا اصلاح شده بنده اصلاح شده آنرا عرض میکنم اصلاح بفرمائید

شاید رفع اشکالات آقایان هم بشود و پیشنهاداتی که داده اند محتاج بآنها دیگر نباشیم. در قسمت ج اصلاح شده بعد از « نسبت باملاک مزروعی که باجاره واگذار شده میزان درآمد ویژه عبارت خواهد بود » از صدی پنجاه مال الاجاره نقدی و جنسی سالیانه . قسمت ه اینطور اصلاح میشود : نسبت به مستأجرین املاک مزروعی که درآمد کشاورزی سهم مالکانه را اجاره مینمایند تمام سهم مالکانه محسوب پس از وضع مال الاجاره که بمالك میپردازد نصف از عوائد مستأجر . يك قسمت دیگر هم راجع بمعاملات خانه ها بود معاملات اموال

عین مذاکرات مشروح دوست و چهاردهمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵) اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائبین با اجازه - آقایان : منصف - فاطمی .
- غائبین بی اجازه - آقایان : رضوی - دکتر سمعی - اقبال - دکتر ضیاء - نوبخت - مؤید ثابتی - اوحدی - نبیل سمعی - نواب یزدی - اورنگ - دکتر تاج بخش - شاهرودی - مشار - مکرم افشار - ناصری - شجاع - اکبر - امیر ابراهیمی - عطاءالله بالیزی - هزه تاش - هدایت الله بالیزی - معصوم سنگ - اصفهانی - ثقة الاسلامی - فروهر - دهستانی - سلطانی - صادق وزیري - دولتشاهی - افشار - امامی - ناهید - نقابت - کامل ماکو - نصر تیان .
- دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : مهدوی - خسرو شاهی .

غیر منقول که در مجلس شورای ملی مذاکره شد اینطور توافق شده که یک تبصره بماده سه اضافه شود تبصره بدین آید: در آمد های حاصله در سال مالیاتی از فروش اموال غیر منقول مشروط بر اینکه فاصله بین خرید و فروش آن بموجب اسناد رسمی از تاریخ تصویب این قانون نسبت به معاملات قبلی سه سال و نسبت به معاملات بعد از تصویب این قانون پنجسال تجاوز ننماید. و بنده تصور میکنم نظری که آقایان داشتند همین سه قسمت بود که اصلاح شد و پیشنهادات آقایان را منظور کرده و موقوفات هم راجع به ماده شش است که آنهم اصلاح شده است بعد میرسد.

رئیس - آقای امیر تیمور.

امیر تیمور - بنده دیشب جانی بودم که وزیر کشاورزی هم آنجا تشریف داشتند راجع باین ماده سه مذاکره و صحبت بود عبارات و مطالب بقدری در اینجا مبهم و گنگ نوشته شده که در خارج سوء تفاهم ایجاد میکند در صورتی که بنده میدانم مقصود قانونگذار این است که باین رقم مالیات تعلق نمیگیرد ولی اینجا طوری نوشته شده که روی این میزان اساس مالیاتی خواهد بود فعلاً در قسمت ز نوشته شده است صدی هشتاد عوائد مستغلات اینها تصور میکردند اگر یک مستغلی صد تومان اجاره میدهد هشتاد تومان آن مالیات است در صورتیکه بتصور بنده اینطور نیست اگر مستغلی صد تومان اجاره میدهد هشتاد تومان آن شامل مالیات میشود و هشتاد تومان آن باید برود روی رقم عایدات مالیات حساب شود خواهش میکنم اگر اینطور است که بنده تصور می کنم یک توضیحی آقای مخبر بفرمایند که مطلب روشن باشد مخبر کمیسیون مختلط (آقای معدل) - همینطور که آقای امیر تیمور می فرمایند البته تفسیر قانون را خود مجلس شورای ملی میکند و در مذاکراتی که در موقع وضع قانون میشود میتوان این استفاده را کرد. در قسمت ز این توضیح کافی است که هشتاد در صد مال الاجاره های مستغلات مشمول مالیات میشود و صدی بیست آن بخشودگی است و مشمول مالیات نمیشود یعنی هر کسی مستغلاتی داشته باشد که صد تومان

آن فکری که اساساً آقایان محترم داشتند که زودتر این قانون بگذرد عملی نمیشود و البته در این قانون يك ارفاقهایی نسبت به مستغلات شده و سابقاً هر چه بود مالیات آن رامی پرداختند و به مبالغ کوچک هم اصل مالیات تعلق نمیگرفت صدی بیست آنهم که منها میشود و این سه سال و پنجساک هم خیلی خوب است نسبت به گذشته این قانون برای سه سال مطاع است یعنی اگر از سه سال کمتر فاصله معامله باشد باید مالیات بدهد و از سه سال بیشتر مشمول مالیات نمیشود (امیر تیمور پس عطف به ماسبق میشود) خود قانون هم عطف بماسبق دارد ولی برای آینده از هر معامله که فاصله اش پنج سال بیشتر باشد دیگر حق مطالبه مالیات ندارند و کمتر از آن مدت باید مالیات بدهد این خیلی صریح است خود قانون هم نیست ولی چیزی را که اساساً کمیسیون های مختلط صلاحیت دار درش بحث کرده اند اگر بخواهیم زودتر بگذرد باید جزئیات را بگذاریم در موقع عمل اگر يك اصلاحاتی لازم شد باز پیشنهاد بکنند و حالا برای گذراندن این خیلی مناسب خواهد بود که از جزئیات کوچک صرف نظر بشود.

رئیس - آقای دکتر ملک زاده.

دکتر ملک زاده - آقای وزیر دارائی توجه بفرمائید آقای مخبر هم که مدافعش هستید توجه بفرمائید و آقای امیر تیمور هم عرض کنم آقایان میدانند بنده از اشخاصی هستم که خودتان میدانید که علاقه مند هستم این قانون هر چه زودتر بگذرد خیلی هم متأسف هستم که چرا تا بحال مانده است ولی تصدیق میفرمائید اگر روی عدم توجه يك قسمتی عادلانه نباشد البته باید قانونگذار متوجه باشد که اصلاح بشود این دیگر جای شبه نیست بنده يك تبصره اینجا پیشنهاد کردم راجع به مستغلات، اساساً مالیات بر مستغلات با کمال تأسف بالمآل تحمیل میشود به کرایه نشین مثل این است که مالیات بر اوراق بسته باشد، این موضوعی است که اساساً قابل توجه است ولی چیزی که سنگینی فکرم را رویش میگذارم این است که مستغلات همه بيك قسم دستخوش خرابی نیست يك مغازه شاید در سال دوروز خالی بماند و پنج درصد هم تعمیرات

لازم نداشته باشد از آن اجاره که میگیرد ولی این خانه های خشت و گلی این مملکت که بقول مخبر السلطنه میگفت يك فحشی است در ایران که در هیچ جای دنیا نیست، می گویند خانه خمیر حالا بروید در این موقع که باران پاییزه آمده است در قسمت جنوب شهر این خانه ها را ببینید که وضعیت چیست يك دیوار که خراب میشود مال الاجاره يكسالش را باید خرج کند و بعقیده بنده این عادلانه نیست که شما همان مالیاتی را که از مستغلی که مغازه است و خرجی ندارد میگیرید از يك خانه دیگر که پنجاه نفر سکنی دارند که امروز يك چاه را بخواهد خالی کند باید دوست تومان بدهد تا خالی کند یا يك دیوار را بخواهد بسازد و پانصد تومان هزار تومان باید بدهد بگیرد. بنابر این برای اینکه بایستی دولت هم ضرری وارد نیاید بنده اینطور پیشنهاد میکنم که برای مغازه ها آن بیست درصد را ده درصد بکنید و راجع بخانه های مسکونی شما چهار تا خیابان تهران را در نظر بگیرید و خانه های جدید الاحداث را این قانون برای تمام مملکت است نود و نه درصد خانه های این مملکت خشت و گلی است آنها را بجای بیست درصد چهار درصد معافیت قائل بشوید و برای حمامها پنجاه درصد چون مخصوصاً حمام سابقاً معاف بوده است و من هم حمام ندارم که ازش دفاع کنم ولی حمامها سابقاً بدرجه ای مخارج بهش تحمیل میشده است و بقدری دستخوش خرابی بوده است که اصلاً هیچگونه مالیاتی نمیداد راجع بحمام این پیشنهاد را در نظر بگیرید تا يك صورت عادلانه بخودش بگیرد و الا بعقیده بنده این ترتیب يك وضع فوق العاده ناصواب و بدی است این بود که بنده حالا با آقای دکتر میلسپو این نظر را دادم و نشد که با ایشان مذاکره کنم تقاضی میکنم که شما خودتان با ایشان صحبت کنید که يك چیز منطقی و روی حق و عدالت است

هاشمی - حمام و بخچال در غیر تهران عایدات ندارد.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرضی ندارم

رئیس - آقای بهبهانی

بهبالی - خیلی متأسف هستم از اینکه آقایان هیچ توجه ندارند که يك قوانینی در سابق اینجا با يك عجله تصویب شد که الان همه وزراء و نمایندگان محترم و مردم اسباب ابتلاشان شده است و آن مسئله خواربار و جزء کردن خواربار روی اختیارات ریاست کل مالیه است بنا بر این بنده استدعا میکنم اجازه بدهند آقایان اگر نظر مخالفی دارند عرض کنند ولی البته نظر مخالف نه مخالفت با اصل لایحه است اصل لایحه را قبول میکنند ولی البته وضعیت طوری باید باشد که با این وضعی که شد و دیدیم که باید از ریسمان سیاه و سفید ترسید يك قدری صحبت بشود و مطلب روشن بشود اینکه میفرمایند در جزئیات مطلب نباید خیلی اصرار کرد جزئیات دو جور است يك وقت چیزهایی است که لا یضرو ولا ینفع است البته آن اهمیت ندارد ولی يك چیزهایی است که در اصل مطلب دخالت و اهمیت دارد مثلاً در قسمت مال الاجاره مستغلات امروز شما تصور بفرمائید در ضمن همان مثالی که عرض کردم يك حمامهایی در این شهر هست (دکتر طاهری - مستغلات را نوشته اند ولی حمام معاف است) خوب اینجا که نوشته اند (دکتر طاهری - در قانون مستغلات سابق هست) آقا این قانون بعد از آن است و آنرا نسخ میکنند و این اسباب ابتلاء مردم است شما آن اختیارات را که آوردید قانون مالیات بر درآمد هم میگذرانید فردا که این قانون گذشت بموجب قانون اختیارات وزارت دارائی همه نوع مداخلات غیر قانونی در کارها میکند و میگوید قانون اختیارات بعد از آن قانون است این دیگر صریح است شما يك قانونی گذرانید که الآن آن قانون را در نظر ندارید و الآن که این قانون را میگذرانید حاکم بر آن قانون میشود. میگوئید قانون مستغلات اینطور است یا بایستی عنوان مستغلات از حمام برداشته شود یا اینکه همینطور است دیگر بنده قبول دارم که در این شهر حمامهایی هست که شاید روزی صد تومان هم منافع دارد ولی فکر بفرمائید که از این قبیل حمام ها در همین تهران پایتخت چند تا هست سه چهار تا ولی یانصد تا حمام هست که مال الاجاره اش به تعمیرش هم نمیرسد صدی

وزیر مشاور (آقای فهیمی) - بنده ملاحظه میکنم که آقایان بحقیقت این ماده هنوز درست دقت نفرموده اند اینکه میفرماید از حمامی یا غیر حمامی مالیات گرفته نشود هیچ صحبتی از حمامی و غیر حمامی نیست مطابق اینقانون هر کس که کلیه عایدات شخصی خودش را باید حساب بکند از هر مری میخواهد باشد از حمام از باغ از ده از شرکت از تجارت هر چیزی که روی هر قته مالیات می بندند آنچه که عایدی دارد اگر حمامی است که در سال هزار و دو بیست تومان بیشتر عایدی ندارد مطابق این قانون معاف است مینویسد عایدی شخص واحد که از هزار و دو بیست تومان تجاوز نکند معاف است اما اگر کسی هزار و دو بیست تومان عایدی حمام دارد دو هزار تومان از شرکت پنجهزار تومان از تجارت روی هم جمع میشود از آن شخص مالیات میگیرند این مسلم است آقا و صحیح این قانون برای يك اشکالاتی بوده است که در قانون سابق پیدا شده است و البته هر وقت يك اصل جاری را میخواهیم تغییر بدهیم و يك اصل دیگری جانشین آن بکنیم يك اشکالاتی پیدا میشود بخصوص وقتی که نظر این باشد که يك تحمیلات زیاد از قوه را تخفیف بدهیم در این صورت هر کس سعی میکند خود را مشمول آن معافیت ها قرار بدهد در تحت این عنوان ممکن است خیلی از اشخاص خودشان را معاف بکنند ولی وقتی که ما در نظر میگیریم که شخص واحد چه قدر عایدی خالص پیدا میکند آنهم یک هزار و دو بیست تومان معاف بعد هم برای عیال بعد هم برای اولاد و مخارج دیگر همه اینها را معاف میکنند معذک عایدی خالص بی در دسری که گیر اشخاص میآید از آن مالیات میگیرند حالا آن عایدی از حمام باشد مستغلات باشد تجارت باشد شرکت باشد هر چه باشد اگر بحد نصاب برسد مشمول مالیات میشود و اگر نرسد معاف میشود و اگر این مالیات را بطوری که فرمودند نسبت به همه منافع عایدی قرارداد بودند برای مستغلات علیحده برای تجارت علیحده برای شرکت علیحده این ایرادات آقایان مورد پیدا میکرد ولی این قانون طرز دیگری است مالیات شخصی است یعنی کلیه درآمدی که

شخص واحد از هر های مختلف پیدا میکند جمع میکنند در این صورت آنچه را که زیاد از آن حد نخواهد بود طبعاً معاف خواهد شد ولی اگر زیاد شد ماکار نداریم از چه ممر است وقتی که شخص واحدی دارای درآمدی شد در سال که شامل مالیات شد باید مالیات بدهد این محل تردید نیست. راجع بفروش اموال غیر منقول که آقا بیان فرمودند اینجا نوشته شده از سه سال قبل تا اول ۱۳۲۳ این سه سال سه سالی است که قیمت ملک هم زیاد بالا رفته است اگر نسبت بسالهای پیش گرفته بودند تفاوت خیلی زیاد بود و البته قدری هم بی استفاده نبود زیرا همانطور که در فروش ملک بالا میرود در خرید هم همین حال را پیدا میکنند ولی از حالا بعد این را همه باید متوجه شده باشند که قیمت ملک زیاد ترقی کرده است این سه سال را که معین کرده اند سه سالی است که موقع ترقی بوده است ولی از حالا بعد این دیگر تقریباً بحد عادلانه است زیاد تحمیل نمیشود بنا بر این سه سال که پیش بینی کرده اند عادلانه بوده است و موقعی بوده است که حد اعلا ترقی ملک بوده است حالا اگر توجه بفرمائید اساس این مالیات روی عوائدی است که بشخص واحد برسد گمان میکنم حمام و مستغل و اینها مورد پیدا نکند که اینقدر رویش بحث بشود

رئیس - آقای انوار

انوار - بنده پیشنهاد هائی کرده ام که روی آن صحبت خواهم کرد

رئیس - بسیار خوب آقای امیر تیمور

امیر تیمور - بنده توجه آقای وزیر کشاورزی را باین موضوع جلب میکنم که راجع بحمام حق این است که گفته شد حمام در سال پیش از صدی بیست عوائد خودش تعمیرات دارد از حمامهای تهران صرف نظر کنید که عایدات زیاد دارد ولی در شهرستانها حمامهایی است که بیش از عایدات سالیانه خودش در سال باید صرف تعمیرش بشود اغلب حمامها را در قصبات و دهات اجرت نمیدهند رعایا يك من جو سه چهار من کاه سالیانه میدهند اصلاً خرج و دخل نمیکنند این را هم بخواهد مشمول بکنید درست نیست برای اینکه

همیشه حمام و یخچال از مالیات معاف بوده است و حالا بنده تمنی میکنم که بهمان وطیر سابق این دو تا را از مالیات معاف کنید و بنده پیشنهادی هم در این زمینه تقدیم میکنم و مقصودم این است که عوائد حمام هر چه باشد صرف مخارجش میشود و پس از وضع مخارج چیزی گیر صاحب حمام نمی آید مگر در شهر تهران و برای تهران تنها نمیشود که تمام مملکت را گفت يك جور است و باید مالیات بدهد

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده خواستم تذکر بدهم راجع بحمام این اصل قابل تنقید است حمامهای طهران بعضی هاشان روزی صد تومان بعضی هاشان کمتر استفاده دارد ولی حمام دروایات هست که مالکین آنها در راه خدا وقف کرده اند و باید سالی سیصد چهار صد تومان هم بآنها کمک بشود تا حمام بچرخد اینجا آقای لیقوانی میفرمایند یک نفر آمده يك خانه ساخته صد و بیست هزار تومان هم خرج کرده این را اجاره داده سالی شش هزار تومان ولی کسی دیگر ده یا زده هزار تومان خرج يك مغازه کرده سالی سه چهار هزار تومان میبرد و من نمیدانم حالا چرا آقایان اینقدر سنگ حمام را بسینه میزنند اگر عایدات دارد میدهد اگر ندارد که نمیدهد آقایان میفرمایند ولایات حمامش کار نمیکند خوب درش را به بنده جامعه که نمیتواند يك حمامش را هم دائر نگاه ندارد خوب درش را به بنده و کارش را بکنند بقول مثل معروف خانقاهی که بخرجش نکند دخل وفا صرفه وقف در آن است که میخانه شود. بالاخره این حرف که آقا معقول نیست حمام در طهران خیلی زیاد است استفاده هم از آن میبرند باید هم مالیات بدهد ندارند نمیدهند.

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - در کابینه آقای منصور الملک يك لایحه راجع بمستغلات آوردند بمجلس موضوع یخچال و حمام و ابنیه مشابه آنها در کمیسیون مذاکره شده و بالاخره دولت و کمیسیون قانع شدند که آنها را معاف بکنند و در واقع همه جای ایران حمام و یخچالش حکم طهران را ندارد

رسید و در قسمت ب در سطر چهارم بعد از کلمه آئین نامه مخصوص اضافه شود که بتصویب هیئت وزراء خواهد رسید

انوار - بنده وقتی که قانون اختیارات اینجا مطرح بود مکرر در مکرر دولت را دعوت کردم که آقا حفظ حقوق خودتان را بکنید اجرائیات در دست شما است اینقدر مسامحه در حفظ حقوقتان نکنید و نگذارید اجرائیات از دستتان در برود يك مورد تخلف شد و آقای تدین جلوش را گرفت و قتیکه جلوش گرفت دیدیم که خیر يك مرد هم در ایران پیدا میشود پس ما نمیتوانیم اجرائیات را از دست دولت خارج کنیم و اجرائیات باید بدست دولت باشد ما قانون را مینویسیم میدهیم بدست دولت که آئین نامه اش را بنویسد و بدست ما مورین بدهد که بروند و اجرا کنند حالا اینجا نوشته است آئین نامه مخصوص این را که تنظیم میکند همان کسی که مردم دارند از گرسنگی میمیرند بنده هیچوقت با این ترتیب موافق نیستم و موفق هم نخواهیم شد بالاخره یعنی چه؟ بنده موافق نیستم ابداً و گمان هم نمیکنم یک نفر هم موافق باشد که این جور نظامنامه نوشته شود که گندم دنیا را آباد کرده باشد و طهران از گرسنگی بمیرد این هم آئین نامه بالاخره هم موفق نخواهیم شد پس مسئول ماهیئت وزراء هستند آئین نامه را هم باید هیئت وزراء برای اجرای قوانین بنویسد و بدست بدست ما مورین اجرا و بگوید بروید و اجرا کنید این جا نوشته است آئین نامه مخصوص آخر یعنی چه؟ این را کی باید بنویسد کی تنظیم کند ما باید يك باری از روی دوش مردم برداریم نه اینکه يك باری بر دوش آنها بگذاریم... باید هیئت وزراء بنویسند مطابق مقتضیات و احوال مملکت نظامنامه تنظیم کنند برای اجراء نه اینکه بنشینند بهلوی همدیگر و يك صورتی را در نظر بگیرند و يك عالم غریبی را در نظر بگیرند و روی آن نظامنامه بنویسند آقا ما نظامنامه برای ایران میخواهیم این است که نده عقیده خود را تعقیب میکنم و دولت را دعوت میکنم که سعی کند در عقیده خودش و قدمی بردارد و راسخ باشد و جرئت بخرج بدهد که انشاء الله درست بشود.

وزیر بهداشتی - آقا یکقدری حرارت بخرج دادند ولی بنده يك عرضی میکنم که انشاء الله خیالشان راحت بشود و آن این است که همین وضع باعث تنزل اجناس شده است (انوار - کجا آقا) نه اینکه يك چیز محسوسی است و نمیشود منکر شد بنده در مجلس شورای ملی میگویم علناً میگویم همه هم میدانیم که قیمت اجناس تنزل کرده است باز هم تنزل خواهد کرد و باید کمک بفرمائید و اگر کمک نکنید البته ترقی خواهد کرد ولی کمک که بفرمائید تنزل میکند.

انوار - آقا. آقای که وزیر بهداشتی هستید ... صدای زنك رئیس.

مخبر - نظر حضرتعالی آقای انوار تأمین شده است به ماده ۲۱ مراجعه بفرمائید در آنجا نوشته شده و بنده هم احتیاطاً برای نان میخوانم وزارت دارائی طبق طرح های پیشنهادی از طرف رئیس کل دارائی کلیه آئین نامه های مربوط با اداره و اجرای این قانون را تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا خواهد گذاشت.

انوار - بسیار خوب قبول کردم اصل نظر من همین بود که تأمین شد و مسترد کردم.

رئیس - پیشنهاد آقای بهبهانی.

پیشنهاد مینمایم در تبصره پیشنهادی دولت راجع بخانه های مسکونی يك سال قبل از این قانون و سه سال بعد از این قانون نوشته شود.

بهبهانی - بنده توضیح لازم در این باب داده ام و البته پیشنهادانی که ما اینجا میکنیم روی ارفاق بحال مردم و رفع فقر و فلاکت مردم است و اینکه قرار داده اند سه سال قبل از تصویب این قانون و پنج سال بعد از تصویب عادلانه اش این است که یکسال قبل از این و سه سال بعد از این قانون قرار بدهند البته گمان میکنم دولت هم بپذیرد.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - این مطلب راجع بخانه ها است بنده در جلسه قبل طرح کردم آقای وزیر دارائی و آقای مخبر و سایر آقایان هم مسبقاً ما مذاکراتی که در خارج با

آقایان کردیم بهمین پیشنهادی رسیدیم که آقای وزیر دارائی امروز در این جا کردند و بنظر ماها یک پیشنهاد خیلی عادلانه ای هم بود اما این قسمتی که آقای بهبهانی فرمودند اینجا صحبت این نیست که اگر کسی یک خانه داشته باشد مال خودش و بفروشد و قرضش را بدهد و یکخانه کوچکتر بخرد یا خانه بزرگتر بخرد خیر صحبت اینها نیست بلکه موضوع سر این است که یک اشخاصی هستند در این شهر که کارشان این است یک زمینی را میخرند و پولی از بانک رهنی میگیرند یک خانه هائی میسازند و میبندند می فروشند دوباره میسازند و میفروشند و یک منافعیشمار از این عمل میبرند و استفاده هائی میکنند خوب چرا مالیات ندهند؟ بلکه بعقیده بنده اینها که اسپکولاسیون میکنند و موجب بالا رفتن اجاره خانه و قیمت خانه شده اند بنظر بنده عادلانه ترین مالیاتها مالیات برای اشخاص است و صحبت از این نیست که کسی خانه مال خودش باشد و بخواهد بفروشد بلکه یک کسانی هستند که معامله گر هستند خانه میخرند و میفروشند و معامله میکنند و همه هم آنها را می شناسند و باید هم مالیات بدهند چون استفاده های کلی میبرند و باید هم در خرج مملکت شرکت کنند.

مخبر -- اجازه بفرمائید آقای بهبهانی یک توضیحی هم بنده عرض کنم الان در اداره مالیات بر درآمد ملاک عملشان برای اینکار سال ۱۳۱۲ است یعنی اگر کسی از ۱۳۱۲ باین طرف یک اموال غیر منقولی را خریده باشد و تفاوتی برای قیمت آن حاصل شده باشد مشمول مالیات بر درآمد میشود و میپردازد و تصدیق میفرمائید از ۱۳۱۲ تا حالا ده سال است اینجا در باب اول سه سال تقلیل داده شد فلسفه اش هم این است که این سه سال خوب اگر خاطر آقایان متوجه باشد تصدیق میفرمائید که این تغییر نرخ و ترقی زندگی از شهریور ۱۳۲۰ باین طرف بوجهل آمد پس بنا بر این خودتان منصفانه تصدیق بفرمائید که اگر کسی از شهریور ۱۳۲۰ تا آخر امسال یکجائی را خریده باشد تفاوت محسوسی نکرده است که بار سنگینی بدوش او گذاشته باشد ولی قبل از آن

را هم که شامل این قانون نمی شود یعنی حضرتعالی حالا را حساب می فرمائید ولی این قانون از تاریخ تصویب که بموقع اجرا گذارده نمی شود از اول فروردین ۱۳۲۳ بموقع اجراء گذارده میشود سه سال را که حساب بکنیم میشود بیست و بیست و یک و ۲۲ این هم مربوط باین سه سالی است که تقریباً این قدر چیزها بالا رفته بنا بر این نظر آقای بهبهانی کاملاً تأمین شده است و بنده تقاضا میکنم برای اینکه این قانون عقب نیفتد و بکمیسسیون برنگردد موافقت بفرمائید و آنرا استرداد کنید.

وزیر دارائی - در تبصره ای که بنده پیشنهاد کردم نوشته شده است از تاریخ تصویب این را آقای طوسی اصلاح بفرمائید و در هر دو جا تبدیل بکنید بجمعه از تاریخ اجرای این قانون **رئیس** - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای بهبهانی **جمعی از نمایندگان** - مسترد کردند آقا مسترد کردند **رئیس** - پیشنهاد آقای تهرانچی .

اینجانب پیشنهاد میکنم قسمت ج ماده سه این طور اصلاح شود - نسبت باملاک مزروعیکه باجاره واگذار شده است میزان درآمد ویژه عبارت خواهد بود از نصف مبلغ مال الاجاره نقدی و جنسی سالیانه آن که بنقد تسعیر میگردد بموجب قرار اجاره کتبی یا شفاهی و قسمت د حذف شود .

تهرانچی - بنده توضیح این است که قسمت د بعقید بنده زیادی است چون منظور این بوده است که در قسمت د مربوط باملاک مزروعی است که خود مالکین عمل میکنند نصفش را معاف داشته است قسمت د در اقل برای این بود که نصف مال الاجاره را برای موجد تخفیف بدهد بنا بر این این قسمت یعنی قسمت د زیادی است و اگر قسمت ج را همانطور که بنده پیشنهاد کرده ام منظور بدارند و قبول بفرمائید تأمین می شود زیرا میزان درآمد ویژه را نوشته اند عبارت خواهد بود از نصف مبلغ مال الاجاره نقدی و جنسی سالیانه که بنقد تسعیر میگردد بموجب قرار اجاره کتبی یا شفاهی و با این ترتیب قسمت د هم زاید میشود .

مخبر - بطور کلی برای اینکه کاملاً تصریح شده باشد خدمتتان عرض میکنم که از کلیه درآمدهای کشاورزی اعم

زاینکه اجاره داده شده باشد بیک کسی یا خودش مالک عمل کند وقتی که چیزی که در آمدش شد نصفش را بزمین میگذارند و از نصف دیگرش مالیات گرفته میشود این است که اگر مالک خودش عمل کرد در آمدش را میگیرند نصفش را زمین میگذارند نصف دیگرش را مشمول مالیات قرار میدهند اگر هم اجاره داده شده بود مال الاجاره اش را نصف میکنند و از نصفش مالیات میگیرند عواید مستأجر را هم نصف میکنند نصفش را بزمین میگذارند و از نصف دیگرش مالیات میگیرند و آقای وزیر دارائی در این قسمت اصلاحی که فرمودند این منظور را تأمین کرده اند .

تهرانچی - پس بنده مسترد میکنم **رئیس** - پیشنهاد آقای انوار .

در ماده سه قسمت د اضافه شود مؤدی میتواند جنس را بقیمت تسعیر شده بدولت بدهد .

انوار - آقای اردلان توجه بفرمائید بنده میگویم آدم مار گریده از ریسمان سیاه و سفید میترسد بنده شخصاً عقیده ام این است که بیشتر این گرانی در طهران و ولایات بواسطه فروش خالصجات دولتی شده است که جنس دیگر در دست دولت نیست که مثل سابق همیشه یک راهی داشته باشد و جنس را انبار بکنند که از دستش بدر نرود و اگر دولت کاری بکند که جنس زیاد در دستش باشد چنانکه پیش از این هم همین کار را میکردند این قدر تضییقات پیش نمی آمد پس یک قسمت خالصجات که از دست دولت رفت املاک دیگر را هم که نتوانستیم اداره کنیم حالا در موضوع این قانون مالیات بر درآمد بنده در اینجا نظر دارم و پیشنهاد کردم که اگر یک جائی که جنسش را تسعیر کردند مؤدی حق داشته باشد همان جنس را بقیمت تسعیر شده بدولت واگذار کند این هم برای دولت یک زمینه ای میشود و هم برای مؤدی خوب است و آنچه مصلحت است بنده در اینجا منظور کردم حالا بسته است بنظر دولت مردم هم راحت میشوند جلوی دست تعدی و اجحاف هم گرفته میشود .

شهودوست - جنس انحصار دولت است آقا میگیرند از اش اختیاری که نیست .

وزیر دارائی - اگر بخواهیم این قسمت را جنس عمل بکنیم البته یک دستگاہ خیلی مفصلی باید برایش درست بکنیم و وزارت دارائی دومرتبه مشکلاتش خیلی زیادتر خواهد شد و اگر ما جنس لازم داشته باشیم بوسیله ادارات خواربار از مؤدیان گرفته میشود بنا بر این بنده عقیده دارم آقای انوار هم موافقت بفرمائید همین طور بیکه در ماده نوشته شده است باقی بماند البته در صورتیکه احتیاج باشد بوسیله وزارت خواربار جنس گرفته میشود اگر نه که نقدی گرفته میشود .

انوار - مسترد کردم .

رئیس - پیشنهاد دیگر آقای انوار .

پیشنهاد میکنم در قسمت د عوض هشتاد در صد نوشته شود شصت درصد .

انوار - این جا اساساً عرض میکنم در کمیسسیون هم خیلی صحبت کردیم دولت ما هنوز یک دولتی نشده است که خانه برای مردم و کارگران بسازد اسم کار گر و طبقه سوم هست اما در مقام عمل بر نیامده اند که خانه و مسکن بسازند برای اینها پس حالا که هنوز یک تصمیم های جدی گرفته نشده و قدم هائی برداشته نشده بهتر است این هائی که این جا خانه میسازند و اجاره میدهند دولت برایشان یک تسهیلاتی قائل شود و یک کمک هائی بکنند کمک هائی بکنند کمک ها چه چیز است؟ بواسطه ترقی قیمتی که مواد ساختمانی خانه ها پیدا شده است از قبیل آجر آهک چوب سنگ گچ و غیره لااقل اینجا یک تخفیفی بدهند که آنها هم بتوانند خانه بسازند چون تصدیق می فرمائید امروز خیلی احتیاج بخانه هست تمام که خانه های لاله زار و شاهرضا نیست خانه های خشت و گلی است که خیلی خرج تعمیر دارد در سال و شصت در صد را قبول بفرمائید که در واقع کمکی برای صاحبان خانه شده باشد که دستشان باز بشود و خانه بسازند .

وزیر دارائی - این ترتیبی که موافقت شد و بنده پیشنهاد کردم ترتیب عادلانه ایست که نسبت بحمام و یخچال که بیشتر خرج دارد صدی پنجاه و نسبت بمال الاجاره خانه ها صدی هفتاد و پنج و سایر مستغلات و اراضی صدی هشتاد

حالا اگر بخواید يك ساختمان جدیدی بکنند آن موضوع دیگری است اما تعمیرات هیچوقت بیش از ربع عایدی خرج برنمیدارد و از این مقدار هم تجاوز نمیکنند این است که آقای انوار موافقت بفرمایند و پیشنهادشانرا مسترد کنند.

مخبر - خواهش میکنم آقای انوار موافقت بفرمایند و مسترد کنند. چون منظور در این کار تسریع است و شما هم که نمیخواهید لایحه بر گردد بکمیسون.

انوار - بر میگردد آقای رئیس نمیدهند (خنده نمایندگان).

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای انوار آقایان موافقین برخیزند (چند نفر قیام نمودند) رد شد پیشنهاد آقای بهبهانی:

بنده پیشنهاد مینمایم اشخاصی که يك باب خانه برای سکونت خود دارند از این تبصره معاف باشند

بهبهانی - بنده تصدیق میکنم که باید جلوگیری کرد از اینکه يك اشخاصی يك جاهائی میخرند و میسازند و میفروشند و دوباره از سر میگیرند و يك منافع هنگفتی هم میبرند البته وقتی این کار را میکنند باید از آن منافع مالیات هم بدولت بدهند و البته چون میگویند عنوان این مالیات منافع است باید از اشخاصی گرفته شود که در موقع جنگ این قبیل منافع را میبرند. اما نه از اشخاصی که توی خانهشان نشسته اند و در موقع جنگ علاوه بر اینکه با آنها منافع نرسیده بلکه دوچار خساراتی هم شده اند از آنها بچه مناسبت باید در این موقع مالیات بگیرند بچه جبهه بنده که يك خانه دارم و هزار سال هم تویش نشسته ام و زندگی کردام و منحصر دارائی من است حالا هم حسابم تنگ شده یا زندگانیم را نمی توانم اداره کنم و مقروض شده ام و نمی توانم این خانه را اداره کنم و خانه را هم خوب میخرند میخواهم بروم آنرا بفروشم قرضم را بدهم قدری هم خرج خودم بکنم یا يك خانه کوچکتر بخرم این باید از این قاعده و این قانون مستثنی باشد يك خانه شخصی که آید دارد و در آن نشسته است و آن نظر انفعالی هم که

آقای ملك مدنی فرمودند در آن وجود ندارد اینکه دیگر مشمول نیست از آنهایی که این کار را می کنند و شغشان خرید و فروش خانه است از آنها مالیات بگیرد و الا آن بیچاره ای که يك خانه شخصی دارد و از بیچارگی میخواهد آنرا بفروشد با این هزینه گران دولت هم توی سرش بزند و يك پولی ازش بگیرد؟ (مخبر - از او که نمیگیرند آقا) این خیلی بی انصافی و بی همه چیزی است در امور شرعی هم در نماز جماعت هم میگویند باید اضعف مأمومین را ملاحظه کرد این بیچاره که يك خانه دارد این هم اضعف مأمومین است چکار کند خانه اش را باید بفروشد قرضش را بدهد باقیش را بخورد (صحیح است) و بنده تصور میکنم که دولت هم موافقت کند باینکه اگر کسی يك خانه دارد غرضش هم معامله و تجارت نیست آنرا معاف کنند چون زندگی او اداره نمی شود این خانه اش را میخواهد بفروشد و رفع بیچارگی خودش را بکند تصور میکنم اگر آقای وزیر دارائی موافقت بکند خیلی جای تشکر است

وزیر دارائی - این تبصره ای که بنده پیشنهاد کردم گویا آقای بهبهانی اصلاً توجه بآن فرمودند ملاحظه بفرمائید آقای بهبهانی اصلاً باین تبصره توجه فرموده اند کسی که چند سال در يك خانه بوده و آنرا میفروشد که کسی چیزی نمیخواهد ازش اگر سه سال هم فاصله بین خرید و فروشش باشد که مطابق این تبصره نسبت به قبل از اجرای این قانون و ۵ سال بعد از آن مالیاتی ندارد ولی اگر غیر از این ترتیب باشد و منظور معامله و خرید و فروش این عمل انجام گرفته باشد آنجا مالیات بآن تعلق میگیرد پس نظر آقا سر جای خودش محفوظ است

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای بهبهانی آقایان موافقین برخیزند (عده قلیلی برخاستند)

براقی - بالاخره چه شد؟

رئیس - عده ۷۵ نفر بود ۳۶ نفر رأی داده بودند تصویب نشد - پیشنهاد آقای مخبر فرمند تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم: خانه های مسکونی اشخاص در فروش و تمویض از این مالیات معاف می باشد.

مخبر فرمند - عرض کنم که با مالیات بر درآمد بطوریکه آقایان توجه میفرمایند همه موافقت برای اینکه بایستی مخارج مملکت را بر مردم مملکت تحمیل کرد ولی واقعا تا جائی که جا داشته باشد و اگر تا حدی باشد که افراد بتوانند از عهده برآیند آن دیگر تحمیل نیست و زور است شما يك خانه دارید بنده خودم را مثال میزنم يك خانه دارم و در يك تاریخی خریده ام شما می گوئید سه سال بیشتر یا ۵ سال بیشتر يك خانه است من دارم در مقابلش هم قرض دارم میخواهم بفروشم يك مبلغش را بقرض بدهم يك مبلغش را هم يك خانه کوچکتری بخرم درست است این را تابنده فروختم فوری بقیه ام میگیرند که صد هزار تومان فروختی یا صدی هشتادش را بده.

وزیر دارائی - همچو چیزی نیست آقا

مخبر فرمند - نیست همچو چیزی؟ خدا کند که نباشد پس این چیست که توی قانون نوشته آید؟ اجازه بفرمائید آقای وزیر دارائی شما این قانون را میگذرانید بدست چه اشخاصی می افتد؟ بدست اشخاصی می افتد که الان همین آقایان خودشانرا مجوز می کنند برای مزاحمت مردم و استفاده خودشان (صحیح است) الا آن برای مالیات بر درآمد تهران و ولایات و چه اقداماتی دارند میکنند شما از این مالیات بر درآمدی که خواهید گذراند دو مقابلش میروید بجمیع آن اشخاص و يك شاهی هم بشما نمی دهند از مردم میگیرند ولی بشما صورت نمی دهند همان کسی که مردم را زیر مهمیز حساب میکشد میگیرد بشما هم میدهد حقوقش را هم میگیرد خودش هم از مالیات معاف است و ابداً هم بشما صورت نمی دهد آقا باید این موضوعات روشن بشود و در قانون تصریح بشود چیزهای معافی و زبان دار باشد و باید حق بدهید بمردم آنچه که باید بدهند بدهند آنکسی هم که چیزی نباید بدهد مطابق قانون ندهد والا بگوئید لاین درس مستطراست یا تغییر و توجیه را واگذار کنید بآئین نامه درست در نمی آید و می افتد بدست غلات این مردم از يك طرف شما میگوئید باید بدهند آقا چه چیز را بدهند بنده نماندم بنیه مالی مردم این اندازه هائست که بتوانند دو جبهه مالیات بدهند

يك جا شما میگیرید برای دولت يك جا مأمورین شما می گیرند پس شما دو مالیات دارید میگیرید میگوئید نه بنده مقاطعه میکنم همین مالیات بر درآمدتان را به ۵۰ میلیون تومان بشرط اینکه مأمورین را باختیار من بگذارید قول هم بدهید که تا یکسال سر کارشان نگاه بدارید آخر آقا شما خودتان سر کار هستید مصدر کار هستید می دانید همه چیز را خوب هم میدانید رؤسای مالیات بر درآمد همه شان را نمی گویم البته کارمندان دولت را نمیگویم همشان دزد هستند بنده عرض میکنم کارمندان دولت صدی هشتادشان درست هستند و صدی بیستشان دزدند و همان صدی بیست هم سر کار هستند و درست ها همه تحت الشعاع قرار گرفته اند و کسی بسر وقت شان نمیرود پس بنابراین هر معافی را باید در خود قانون بطور واضح و روشن تصریح کرد بنده اگر فردا خواستم يك خانه بزرگی که دارم بدیگری بفروشم يك مبلغش را بابت قرض بدهم ببانك بایك مبلغ دیگری هم يك خانه کوچکتر بخرم و زندگی کنم گر بمانم را نگیرند که آقا خانه ات را خریدی بیست هزار تومان و فروختی چهل هزار تومان ده هزار تومان ببانك دادی هشتاد از باقی مانده اش را هم بما بده (وزیر دارائی - خیر اینطور نیست نمیگویند) تمام اینها را باید رعایت کرد آقا والا نظری نیست و بنده هم صد درصد موافقم اما باید يك طریق و يك راهی را فکر کرد که در موقع اجرا مأمورین مردم را بزحمت نیندازند (صحیح است)

وزیر بهداری - این جا يك موضوعی است که بعضی آقایان می فرمایند که در اصل این قانون ما موافقم ولی مواردی را که بعنوان معایب قائل میشوند و تذکر میدهند مثل این است که در اصل موافق نیستند و حال آنکه در این قانون موارد زیادی را معاف کرده اند و از مبالغ گزاف مالیات منظور داشته اند اصلاً باید دید که وضع این مواد چه جور است این مواد را باید درست از بالا تا پائین اش را خواند و دقت کرد و دید که چه معافیت هائی قائل شده اند و چه مالیات هائی مقرر شده است برای عایدات گزاف این اصل و حقیقت این قانون است حالا اگر ما يك قدری این طرف و آن طرفش

کنیم که آن معافی ها بجای خودش باقی بماند و آتھائی هم که باید بدهند نمیدهند و بالاخره چیزی هم عاید دولت نمی شود عرض کنم مقاطعه و اینھائی که فرمودند این بنظر بنده موردش این جا نبود قدیم هم آقا يك نفر میرزا می آمد و می نشست و می گفت که آقا مالیات فلان جا اینقدر است و اگر بمن سپردید اینقدر هم اضافه میدهم ولی حالا نمیشود این کار را کرد و نباید هم کرد يك حسابی توی کار هست يك ترتیبی هست اگر هم يك مأموری خلاف قانون می کند مرتکب جرمی میشود آن را هم حق دارید متذکر بشوید و بفرمائید و خلاف کار هم البته بمجازات خودش میرسد این موضوع را توجه بفرمائید اگر بنده محتاج شدم که خانه ام را بفروشم کسی که بمن کاری ندارد (مخبر فرمندی - چرا آقا کار دارد) نه کار ندارد اجازه بفرمائید يك کسی آمده است و يك معامله کرده است و خانه اش را فروخته است اولاً اینجا يك ارفاق کاملی شده است ملاحظه بفرمائید همانطور که آقای مخبر هم توضیح دادند از سال ۱۳۱۲ ماخذ گرفته اند و الان همه را شامل است ولی این جا آمده اند و يك سنوات معدودی را شامل کرده اند سه سال قبل از اجرای این قانون پنج سال بعد از اجرای این قانون این جا اولاً ارفاق شده است ثانیاً در سنوات معدود هم همه چیز را شامل میشود يك کسیکه در اثر این معامله يك استفاده میکند استفاده هر کس هست بهر عنوان باید بمملکت و بخزانة عمومی يك پولی بدهد چرا باید بمملکت پول بدهد برای اینکه مملکت محتاج است يك طرف آقا میخواهیم صحیحه مان تکمیل بشود دارو بقدر کافی داشته باشیم و از امراض جلوگیری کنیم چکار کنیم چکار کنیم کسی که مسئول است می بیند که تمام اینها را میخواهند و لازم دارند ولی پول برایش موجود نیست چکار باید کرد؟ یا قشون چقدر لازم است پول میخواهد ولی پول نیست؟ شهربانی باید وسعت پیدا کند. پول ندارد ژاندارمری باید توسعه پیدا کند ولی می بینیم پول نیست همه اینها پول میخواهد آقا باید يك قدری دندان روی جگر گذاشت و موافقت کرد که مملکت بتواند پول داشته باشد و این قبیل خرجهای لازم و ضروری را بکند و الا اگر همه اش نظر

ارفاق باشد که فایده ندارد و کاری نمیشود کرد مثلاً يك کسی يك زمینى داشته يك پولی هم رفته از بانک رهنی قرض کرده با نزول کم و با يك قیمت نازلی يك خانه ساخته حالا بخواهد با يك قیمت گرانی بفروشد این با فلان تاجر چه فرق دارد که پولش را داده است و يك چیزی خریده است و مدتی هم نگاه داشته است زحمت کشیده است سرمایه گذاشته امروز با صد دینار فایده میفرود شد شما یقه او را میگیرید که يك چیزی بده بدولت ولی این کسی که يك خانه ساخته و فروخته و نفعی هم کرده آقایان میفرمائید چیزی ندهد؟ چرا ندهد او هم باید بدهد.

وزیر دارائی - درست اگر خود آقای مخبر فرمندی توجه باصل تبصره پیشنهادی بفرمایند شاید مقاعد بشوند و مسترد بدارند پیشنهادشان را اگر در ظرف سه سال خرید و فروش بکنند و الا اگر کسی خودش خانه را که مال خودش است و نشسته است و با بقول شما قبلاً خریده است بفروشد که کسی باو کاری ندارد اگر قانون قبل را توجه بفرمائید از سال ۱۳۱۲ هر کس خانه را خرید و فروش کرده است از ش مالیات میگیرند تقریباً ده سال میشود ما این ده سال را تبدیل کردیم به سه سال نسبت بآئیه هم پنج سال کردیم و اگر کسی واقعاً بخواهد برای خودش بخرد و بفروشد هیچوقت مشمول این قانون نمیشود مگر کسی که بخواهد معامله بکند و منظور نظرش از این کار معامله باشد آنوقت البته باید بدهد پس اگر خود آقای مخبر توجه بفرمایند نظرشان تأمین است و پیشنهادشان را مسترد خواهند فرمود

نهر انچی - این نظر را آقای وزیر دارائی توضیح بدهند که معلوم باشد.

وزیر دارائی - در تبصره است اگر خرید و فروش در ظرف سه سال باشد اگر بعد از سه سال باشد که هیچ اشکالی ندارد.

مخبر فرمندی - يك مرتبه دیگر خوانده شود پیشنهاد بنده (بشرح سابق خوانده شد)

معدل (مخبر کمیسیون) - اجازه بفرمائید بنده مطلب را درست توضیح بدهم يك مطلب و نکته مهمی است و

آن این است که آقایان نمایندگان همه مطلع هستند که مذاکره که در اینجا میشود برای روشن شدن افکار عمومی مفید است ماهه مان آقای مخبر فرمندی را می شناسیم که بی مطالعه يك نظری نمیدهند و يك پیشنهادی نمیدهند (صحیح است) و بنده نظرم روشن کردن افکار عمومی است اینجا بنده و شما شخصیت مان باین است که هر کدام مان مربوط بيك عده هستیم و توضیحاتی که در این باب داده میشود از آن بابت است که مطلب شاید بنظر آقایان روشن نشده است و توضیحاتی از بنده که مخبر کمیسیون هستم میخواهند تا مطلب روشن بشود اینجا این طور تصور میشود که مسئله فقط مربوط بخانه ها است در صورتیکه این قضیه مربوط باموال غیر منقول است عموماً بعد هم مربوط بقسمت خاصی میشود البته در قانون نمیشود تبعیض قائل شد بین آن کسی که يك خانه کوچک دارد یا يك ملکی دارد یا چند ملك دارد (یکی از نمایندگان - چرا) حالا چرا بعد بفرمائید و خوبست فکر اجرای این قانون را هم بفرمائید اگر يك آدم صحیح و سالمی باشد که نظری ندارد و طبق قانون رفتار میکند قانون هم مقرراتی وضع کرده است ولی اگر این طور نباشد يك ملك را باسم برادرش یکی را باسم خواهرش یکی را باسم زنش میکند و رد میکند ما از لحاظ رعایت بیت المال و خزانه مملکت باید نماینده دولت هم در این جا باشیم و این بیت المال را هم حفظ بکنیم خوبست توجه باین نکته اساسی هم بفرمائید آقایان تصور میفرمائید که چون و کیل ملت هستید باید يك چیزی نوی خزانه کمتر برود و بیشتر بیرون بیاید؟ نخیر آقا این خزانه مال عموم است خزانه ملت است و باید این را ملاحظه بفرمائید که کسی کلاه سر این خزانه نگذارد این نکته را هم ما باید رعایت بکنیم آنوقت در این ماده هم این نکته را ذکر کرده ایم که از تاریخ اجرای این قانون تا سه سال نسبت بماقبل . . . این را هم توجه داشته باشید که تا آخر امسال قانونی که الآن دارد اجرا میشود فرقی نگذاشته هر کس از سال ۱۳۱۲ بعد خریده است و بفروشد مالیات باید بدهد

ولی این جا مقرر شده و تخفیف قائل شده و گفته است دیگر نمیخواهد ما ده سال را مالیات بگیریم توجه بفرمائید سال ۱۳۲۳ که شد اگر ما هیچ نسبت نزنیم باین قانون ده سال است که جلو آمده ایم آقایان آمده اند و میگویند ده سال زیاد است چون در ظرف این ده سال تحولاتی هم پیدا شده است و وضعیت پول هم تغییراتی پیدا کرده است بیائیم و تاریخ را جلوتر بگذاریم که این تحول که پیدا شده است ضروری نزنند و سه سال معین بکنید حالا آقای مخبر - فرمندی بنده فهمیدم چرا این پیشنهاد را فرمودند ایشان قبل از اینکه این نظریه اخیر اتخاذ بشود نسبت به سه سال و پنج سال این پیشنهاد را داده بودند ولی اخیراً که این موافقت حاصل شد در حقیقت يك جواب ضمنی بود تمام این پیشنهادها حالا اگر آقایان انصاف را پیش بگیرند تصدیق خواهند فرمود که بعد از آن نظریه ای که اتخاذ شد دیگر این پیشنهاد مورد ندارد و در سه سال هر گاه خرید و فروش واقع بشود (طهرانچی - صحیح است صحیح است) بنده چون مخبر کمیسیون هستم این عرض را میکنم این سه سال را قرار دادیم و این میشود ملاک از تاریخ اجرای این قانون و باین جهت عرض کردم که تمام اموال غیر منقول از تاریخ اجرای این قانون هر گاه قبل از سه سال باشد مشمول این قانون نمیشود و مالیاتی بهش تعلق نمیگیرد نسبت بمابعد هم پنج سال این اصل مطلب است.

تهرانچی - خرید و فروش بشود.

معدل - خرید و فروش هم باز اینطور است بعد از ۱۳۲۳ اگر کمتر از پنج سال خرید و فروش بشود شامل میشود و اگر از ۵ سال گذشت نمی شود.

تهرانچی - خرید باشد یا فروش.

معدل - عرض کردم اگر فروش بشود کمتر از پنج سال باشد مشمول میشود بیشتر باشد نمی شود این است که بنظر بنده منظور آقای مخبر فرمندی کاملاً تأمین شده است و خوبست روی آن نظر کلی تان موافقت بفرمائید که این قانون زودتر بگذرد و تأخیری حاصل نشود.

مخبر فزدهند - بنده عرضم از پیشنهاد همان توضیحاتی بود که میخواستم بدهم و دولت را اساساً متوجه بکنم که در اجرای قانون باید توجه داشته باشد که دو مالیات از مردم گرفته نشود (صحیح است) عرضم همین بود حالا که آقای مخبر و آقای وزیر دارائی هر دو نظر بنده را تأمین کردند بنده هم مسترد میکنم (صحیح است)

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر ملکزاده

تبصره ذیل را در ماده سه پیشنهاد میکنم. مغازه و دکاکین تا بیست درصد خانه های مسکونی ۵۰ درصد حمام های عمومی شصت درصد از مالیات معاف باشند.

دکتر ملکزاده - در پیشنهاد اصلاحی که اخیراً آقای وزیر دارائی دادند در قسمت ذی مستغلات را صدی بیست معاف کردند و صدی هشتاد را فرمودند مالیات بهش تعلق میگیرد این چیزی بود که پیشنهاد بنده بود بعد هم آمدند اصلاح کردند که قسمت حمام و یخچال را صدی پنجاه معاف فرمودند خانه های مسکونی را هم صدی بیست و پنج معاف کردند ولی بنده خیلی متأسف هستم که چون بیان بنده قاصر بود آقای مخبر توجه فرمودند یا خواستند در نظر خودشان دفاع کنند اول بیان فلسفه اینکه من این پیشنهاد را کردم این است که همیشه مالیات را از منافع خالص حساب می کنند مثلاً در مورد کارخانه حساب میکنند مخارجش را حساب آموختن ماشینهایش را تنزیل فلائش را کنار میگذارند بعد منافع خالص را درمیآوردند روی آن منافع خالص مالیات میگیرند اینطور است دیگر برای چه آقا ما املاک مزروعی را صدی پنجاه معاف کردیم؟ برای این است که خرج دارد (صحیح است) بنده هم عرضی که کردم این است که خانه های مسکونی اساساً يك مخارجی دارد که سایر مستغلات مثل مغازه و دکاکین آن مخارج را ندارد مثلاً دکاکینی که در توی بلزار است شاید هر چهار پنجسال یکمرتبه هم محتاج تعمیر نباشد اگر هم باشد ده درصد بیشتر نیست یا فلان مغازه توی خیابان بلاوه این قانون هم مال چهارتا ساختمان توی خیابان لاله زار یا شهر ضلع نیست بلکه صدی نود و نه

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر ادهم .

سپس پیشنهاد میکنم در ماده سه تبصره زیر اضافه شود. و چو هیکه بعنوان اضافه بمؤسسات خیریه که دولت آنها را رسماً شناخته باشد داده میشود جزو مخارج قانونی محسوب و از مالیات معاف خواهند بود.

وزیر دارائی - این مربوط بماده ششم است و در خود قانون هم منظور شده است.

رئیس - پیشنهاد آقای کیو .

پیشنهاد مینمایم به بند ب ماده سه تبصره زیر اضافه شود در آمد فروش اموال غیر منقول خریداری شده قبل از سال ۱۳۲۱ مشمول این قانون نخواهد بود.

کیو - منظور بنده تأمین شده است مسترد میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای دهستانی .

بجای تبصره معاملات اموال غیر منقول موضوع سه سال و پنجسال که آقای وزیر دارائی پیشنهاد نموده اند پیشنهاد میکنم نوشته شود از تاریخ تصویب این قانون .

دهستانی - عرض کنم بنده استنباط میکنم مجلس تصمصم گرفته است هر چه زودتر این قانون را تصویب کنند بنده وامثال بنده هم اگر پیشنهادی میکنیم انجام وظیفه است که پیشنهاد میکنیم عرض کنم آقایان وزراء اگر قبول فرمودند فبها فرمودند هم اهمیت ندارد برای اینکه مالیاتی که از مردم يك مملکت گرفته میشود روی عدالت باشد باید يك نواخت باشد تا مردم هم ظلم و تعدی نشود يك صحبتهائی هم اینجا شد که اینها هم يك قدری باید درش توضیح داده شود صحبت این جا روی حمام و یخچال و خانه شد یعنی اینجا تصور فرمودند که منحصر اموال غیر منقول یعنی همان خانه در صورتیکه این طور نیست آنچه که بنده اطلاع دارم يك رعیتی که يك جفت گاو بدویست تومان در آخر سال ۱۳۱۹ خریده است آن دویست تومان امروز دو هزار تومان است ولی این دو هزار تومان امروز بقدر آن دویست تومان آن روز برای این رعیت بدبخت ارزش ندارد (صحیح است) در اثر فشار و بدبختی و مضیقه ای که گرفتار شده است ناچار است

ملك خودش را بفروشد البته این هزار و هشتصد تومان یا دو هزار تومان که میفروشد این منفعتی برای او ندارد درست است در ظاهر ۱۸۰۰ تومان نفع دارد ولی ارزش آن دویست تومان را ندارد (صحیح است) پس آقایان بدانند که این جا موضوع خانه و خانه شخصی نیست بعلاوه آقایان تصدیق می فرمایند که فروش اموال غیر منقول یا منقول فرق نمیکنند مال اشخاص بیچاره است آن قسمتی که آقای ملک مدنی فرمودند آن مربوط بدلال ها است آن علیحده است ولی این اشخاص بیچاره ای که يك جریب دو جریب ملك یا خانه مسکونیشان را میفروشند اینها مقرضند بیچاره هستند این است که بنده پیشنهاد کردم که از تاریخ تصویب این قانون همانطور که مالیات باید بدهد گرفته شود و رد و قبولش هم با آقایان است اما مطلب دیگر اینکه آقای اردلان وزیر بهداری فرمایشی فرمودند که در اثر همین قانون ها و آئین نامه ها به بینند که بحمدالله چقدر اجناس ارزان شده است چه چیز آقا ارزان شده است گندم و جو و محصولات کشاورزی شما در این کشور امسال بقدری زیاد بود که واقماً اگر انحصار نبود گندم خرواری ۵۰ تومان بود و حال آنکه همین الان گران است و در تهران هم نان گیر نمیآید اگر ارزان شده بود پس چرا نان در تهران ارزان نیست؟ و فراوان نیست؟ بقول خودتان ارزان شده چرا برای تهرانی ارزان و فراوان نیست؟ پس تصدیق فرمائید که ارزان نشده است و باز هم تصدیق فرمائید که زندگانی مردم بدتر و خرابتر شده است يك چیزهایی است که نمیشود منکر شد آن نان آن قند آن قماش آن هم شکر آقا شکر سرخ را مردم استعمال معکوس میکنند (خنده نمایندگان) بلی این حرفها را نباید گفت آقا که فراوان و ارزان و خوب شده است و فلان و فلان . چه چیز فراوان شده است در مملکت ما قماش که نیست قند که نیست شکر که نیست لاستیک که نیست پس چه چیز ارزان و فراوان شده حالا راجع باین پیشنهاد هم بسته بنظر آقایان است که هر طور میل دارند .

خانه های این مملکت همه اش خشت و گلی است و مخارج زیادی هم دارد در هر سال اینست که شما نباید بیاید مغازه ای که مخارج ندارد با يك خانه ای که هر سال تعمیر دارد مساوی هم قرار بدهید حالا برای اینکه بعایدات دولت هم لطمه وارد نشود بنده پیشنهاد کردم مغازه ها و دکاکین بیست درصد و خانه های مسکونی پنجاه درصد و حمامهای عمومی شصت درصد از مالیات معاف باشند و این يك وضع خیلی عادلانه هم هست حالا میخواهید قبول کنید میخواهید قبول نکنید من هم علاقه مندم که این قانون زودتر بگذرد.

ملك مدنی - عرض کنم راجع باین موضوع قانون مالیات بر درآمد چهار ماه تمام در چهار کمیسیون مجلس شورای ملی این لایحه بحث شد و تمام جوانب و اطراف کار و نظریات مختلف ملاحظه شد و آراء خیلی از آقایان نمایندگان حتی اشخاصی هم که از خارج مراسلاتی نوشته بودند مورد توجه قرار گرفت و بالاخره يك گزارشی داده شد که جامع این نظریات بود راجع به پیشنهاد آقای دکتر هم بنده خیال نمیکنم که فرقی بین خانه و مغازه باشد و این يك اصل کلی است که ما اتخاذ کردیم و صدی بیست برای مستغلات و صدی بیست و پنج برای خانه ها معاف کردیم کاملاً جنبه عدالت ملحوظ شده و خوبست همانطور که در نظر گرفته شده و اصلاح شده آقای دکتر هم موافقت فرمایند والا اگر ما با این طور بخواهیم رفتار کنیم پنج ماه در مجلس طول میکشد و متأسفانه ۱۶ روز هم بیشتر بعمر مجلس باقی نمانده است و ضرورتی ندارد این قدر رویش حرف بزنیم.

وزیر دارائی - عرض کنم نسبت به یخچال و حمام البته چون تفاوت داشت ما هم قبول کردیم و ملاحظه فرمودید صدی پنجاه برایش معافی قائل شدیم نسبت به مال الاجاره خانه ها هم صدی بیست و پنج سایر مستغلات هم صدی بیست بنابر این کاملاً رعایت شده و خوبست آقای دکتر هم صرف نظر فرمایند و مسترد کنند که زودتر قانون بگذرد.

دکتر ملکزاده - با این که میدانم منصفانه نیست برای اینکه قانون زودتر بگذرد و پیشنهاد خودم را مسترد میکنم .

جمعی از نمایندگان - مسترد کردند .

دهستانی - بسیار خوب حالا که میفرمائید مسترد میکنم **رئیس** - رأی میگیریم بماده سوم با اصلاحاتی که شده است قبلاً ماده با اصلاحات خوانده میشود .

ماده سوم - درآمد ویژه شامل اقلام زیر میباشد .

الف - درآمد نقدی یا جنسی حاصله از حقوق و اجرت و حق الزحمه و فوق العاده و پاداش و بهره معاملات پولی و سود سهام و کارمزد و هر نوع منافع یا سود دیگری که عاید بشود طبق آئین نامه مخصوص .

ب - درآمد غیر ویژه حاصله از هر نوع کسب یا معاملات بانضمام درآمد های بازرگانی و بانکی و صرافی و صنعتی و هر نوع عملیات انتفاعی دیگر و همچنین بهره برداری کالها پس از وضع هر رینه هائیکه برای تحصیل این درآمدها لازم میباشد و بموجب آئین نامه مخصوص تعیین میگردد .

ج - نسبت باملاک مزروعی که باجاره واگذار شده میزان درآمد ویژه عبارت خواهد بود از نصف مال الاجاره نقدی و جنسی سالیانه آن که بنقد تسعیر میگردد بموجب قرار اجاره کتبی یا شفاهی .

د - از کلیه درآمد کشاورزی املاک مزروعی که عاید مالک میگردد برابر نصف سهم مالکانه نقدی و جنسی که قسمت جنسی آن باید تسعیر و تبدیل به نقد شود .

ه - نسبت بمستأجرین املاک مزروعی که درآمده کشاورزی سهم مالکانه را اجاره مینمایند تمام سهم مالکانه محسوب پس از وضع مال الاجاره که بمالک میپردازند نصف از عواید مستأجر .

و - نسبت بمالکین املاک مزروعی که شخصاً عمل رعیتی ملک را عهده دار بوده و کل محصول را برداشت مینمایند نصف سهم مالکانه نقدی و جنسی تسعیر شده به نقد .

ز - صد پنجاه مال الاجاره حمامها و یخچالها و صد هفتاد و پنج مال الاجاره خانه ها و صد هشتاد سایر مستغلات و اراضی و متعلقات آنها که باجاره رفته و در شهر ها و قصبات واقع شده باشد .

تبصره - در آمد های حاصله در سال مالیاتی از فروش اموال غیر منقول مشروط بر اینکه فاصله بین خرید و فروش آن بموجب اسناد رسمی از تاریخ اجرای این قانون نسبت بمعاملات قبلی سه سال و نسبت بمعاملات بعد از اجرای این قانون پنج سال تجاوز ننموده باشد .

رئیس - موافقین با ماده سوم بشرحی که خوانده شد برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده چهارم .

ماده چهارم - منظور از درآمد کشاورزی مذکور در این قانون هر نوع درآمدی است که از محصول اراضی مزروعی و باغات و جنگل ها و اغنام و احشام و قنوات و رودخانه ها و آسیا ها و حق الارض مراتع و اراضی مزروعی بدست میآید **رئیس** - آقای انوار .

انوار - آقای وزیر دارائی توجه بفرمائید در کمیسیون هم این مطلب عنوان شد مثلاً اینجا اغنام و احشام نوشته شده است باغات و جنگل ها نوشته شده است اولاً فرقی بین مالک و زارع و رعیت گذاشته نشده مثلاً اغنام و احشام رعیت نسبت بسهم زراعتی شان باید معاف باشد و باید معلوم باشد که نسبت بآنها اغنام و احشام شان تا چقدر بخشودگی دارد در تمام دنیا این هست که نسبت بر عایا گاو شان گاو کاریشان ماده گاو شان گوسفندشان همه اینها را نسبت بر عایا مراعات کرده اند ما هم مثل سایر دنیا باید بکنیم و اگر در نظر نگرفته اید بنده عقیده ام این است که باید نسبت بآن ها یک ملاحظه بشود بواسطه این که این رعایا نانشان از همان شیری است که از گاو بدست میآید و اگر بنا باشد شما از این یک ماده گاو هم مالیات بگیری آنوقت که زارع هم از دست میرود این یک موضوع بود که خواستم خوب توجه بفرمائید یکی هم راجع به باغات است ما همه اشخاصی هستیم که دماغمان متوجه بعمران و آبادی و غرس اشجار و ایجاد باغات است کدام خانه از ماها هست که باغ نداشته باشد علت دارد که این حرف را میزنیم هم در بیلاق داریم وهم در اینجا این عنوان مالیات هم بعد از اینکه قانون از مجلس گذشت و از دست ما رفت و افتاد بدست

آنهائی که مأمور هستند آنها هنوز توضیح نکرده معین نکرده میآیند و یک مالیات آنهائی در محل ها قائل میشوند تا اینکه آن بیچاره بیاید عرض حال بدهد و بفریادش برسند خدا میداند که چه میشود این است که بنده ایرادی که دارم این است که نسبت بر عایا چطور تنظیم شده است نسبت ببغات هم چطور ملاحظه کرده اید باغهائی که در خانه های مسکونی واقع شده است ملاحظه کرده اید؟ اینها باید استثنایند مثلاً راجع به جنگل مالیات بر جنگل را چطور ملاحظه کرده اید یک اجمالی دارد و کلیه یک تفصیلی است و بنده اصلاً مخالفم زیرا که ایلات چون زندگانیشان از اغنام و احشام است ولی رعایائی که در دهات هستند و دارای یک گاو و چند گوسفند هستند راجع باینها یک توضیحاتی بدهید .

وزیر دارائی (آقای بیات) - این تعریفی که از این ماده از درآمد کشاورزی کرده مقصود این عوایدی است که در ماده قبلی نوشته شده است که در آمد کشاورزی گرفته میشود و در اینجا تعیین میگردد که در آمد کشاورزی که از مالک میگیرند عبارت از چیست آنوقت این قسمتهائی را که ملاحظه میفرمائید نوشته شده است اگر از این قسمتها مالک یک چیزی گرفته و یک عوایدی دارد آنوقت از آن مالیات گرفته شود اما نسبت به قضایای دیگر البته این راهم تصدیق میفرمائید که با آن معافیت های صدی ۵۰ و آن معافیت های اولیه که دارند از این عواید از هر طریقی که باشد باید مالیات بدهند یک حقی بدهند اما نسبت بر عایا که فرمودید نسبت بر عایا که اساساً از حیث زراعت و کشاورزی عمل کشاورزی معاف است و بهیچوجه من الوجوه از جنبه عمل کشاورزی از رعیت مالیاتی گرفته نمیشود اما اگر از جنبه تجارتنی کسب و چیزهای دیگر یک عواید کلی داشته باشد آن البته مشمول این بخشش ها نمیشود یعنی اگر تا ۱۲۰ تومان باشد معاف است اگر بیشتر شد آنوقت مالیات بآن تعلق میگیرد این است که این مراعات قبلاً در اینجا شده این قسمت البته از حیث اغنام و احشام یا غیر ذلك از هر نوع عائدی که مالک داشته باشد باید جزء عوایدش

حساب کنند و مطابق این قانون عمل کنند نسبت بمالکین هم همانطور که عرض کردم آن امری است که مربوط بزراعت است و از رعیت چیزی گرفته نمیشود اما یک امورات دیگری داشته باشد که منافع بکند مطابق این قانون بخشودگی که بخشوده میشود ولی از اضافه اش باید یک حقی بدهد .

جمعی از نمایندگان - کافی است .

امیر تیمور - بنده اجازه خواسته بودم .

رئیس - آقای فر مانفر مائیان .

فر مانفر مائیان - بنده عرض کنم اینجا محتاج بیک توضیحی است در اینجا مینویسد که منظور از درآمد کشاورزی مذکور در این قانون هر نوع درآمدی است که از محصول اراضی مزروعی و باغات و جنگلها و اغنام و احشام و قنوات و رودخانه ها . . . . الی آخر اینجا محتاج به تصریح است این قنوات دو نوع قنوات است یک قنواتی است که در نتیجه آب آن محصول در باغات و مزارع بدست میآید ولی یک قنواتی است که آب فروش میشود بشهرها و قصبات این ممکن است باین شکل که نوشته شده است در عمل ایجاد زحمت کند که باید مصرح شود بفرمائید که مقصود چیست که او عمل ایجاد زحمت نکند .

وزیر دارائی - عرض کنم مقصود این است که از قنات بهر طوری که عایدی حاصل میشود از آن عایدی سهمی بدهند اگر آب قنات را میفروشند از مال الاجاره سهمی که میگیرد چیزی بدهد اگر زراعت میکنند حق گرفته می شود در هر صورت اگر دو تا قنات داشته باشد از هر دوی آنها میگیرند اگر یک قنات داشته باشد که نصفش را بفروشد و نصفش را زراعت کند البته آن نصف که زراعت میکند میگیرند و اگر تمامش زراعت باشد از تمامش گرفته میشود در هر صورت بهر نحو که درآمد حاصل کند از ش مالیات میگیرند .

رئیس - آقای امیر تیمور .

امیر تیمور - بنده از آقای وزیر دارائی ثمنی میکنم

که يك توجه بیشتری بمطالبی که به عرضشان میرسد بفرمایند مطالبی که آقای انوار تذکر دادند بعقیده بنده تمام وارد است باید خیلی مورد توجه قرار گیرد بعد هم موضوع باغات و اغنام و احشام است که شما وارد این ماده کرده اید بنظر بنده مورد ندارد زیرا برای اغنام و احشام قانون خاصی از مجلس شورای ملی گذشت که طبق آن قانون مالیات گرفته میشود و يك قانون بسیار عادلانه است و در آبادی کشور هم آن قانون فوق العاده تأثیر کرد ببنده مخصوصاً آن قانون نظرم هست که بامضای آقای وزیر مشاور هست در کتاب قوانین دوره پنجم مجلس پس اغنام و احشام باید از اینجا حذف شود باغات هم آقای عوائدش يك عوائد شخصی و معینی نیست اگر باغاتی هست خیلی مختصر است که خود رعایا و اهالی برای مصرف خودشان استفاده میکنند اگر این راهم اینجا بگذارید می آیند میگویند آن میوه که فلان رعیت بازن و بچه اش خورده آنها هم باید مالیات بپردازند و این يك اشکال فوق العاده فراهم میکنند اغنام و احشام را بنده پیشنهاد کردم از اینجا بردارید برای اغنام و احشام شما قانون مخصوصی دارید طبق آن قانون مخصوص مالیات میگیرید مگر آنکه آنرا حذف کنید نسبت ببغات هم همانطور که عرض کردم چیز ناقابل است استدعای منم ای آقای مخبر هم توجه بفرمایند در این قضیه که چیز باقالبی است.

وزیر دارائی - راجع ببغات که فرمودید در این

قسمت عرض کنم که قسمت عمده عوائد مالکین در این مملکت از باغات است خشکبار، انگور، کشمش و خرما و پسته و غیره از باغات است در همه جا الآن خشکبار، پسته، بادام، کشمش و همه این قسمتها يك قسمت عوائد بزرگ این مملکت را در کشاورزی تشکیل میدهد و قلم بزرگی است و با این ترتیب که فرمودید يك درخت و دو درخت و چهار درخت نیست اما موضوع اغنام و احشام البته اگر مالک از رعیت حقوقی میگیرد جهت اغنام و احشام و عایداتی دارد از آن قسمت باید حقی بدهد و اگر مالک چیزی نمیگیرد

خوت چیزی نمیدهد این بسته بعایداتی است که بمالك میدهند یا فرض بفرمائید کسی که گله داری میکند و صدها گوسفند نگاه میدارد و در ملکش میچراند و بعد از آن استفاده میکنند البته باید مالیات بدهد اگر چنانچه خیر عایداتی بر نمیدارد و استفاده نمی کند خوب مالیاتی بآن تعلق نمیگیرد در هر حال این بسته بعایداتی است که بر میدارد و از آن باید مالیات بدهد.

امیر تیمور - قانون دیگر دارید که مالیات میگیرد در دوره پنجم گذشته.

وزیر دارائی - آن قانون البته لغو میشود.

رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - بنده با این ماده موافقم و روی این

مواد هم در کمیسیون مختلط مالیه و بودجه مذاکرات مفصلی شده است يك قسمت از این مدت را آقای امیر تیمور نماینده محترم تشریف داشتند و قسمتی را مسافرت کردند بنظر بنده موافقت بفرمایند که قوانین مختلفه نباشد در يك موضوع و در آخر این قانون هم نوشته شده است قوانینی که با این قانون منافات دارد لغو میشود از اینجهت همه يك نسق میشود (امیر تیمور) اگر لغو میشود که بنده عرضی ندارم) بلی بلی لغو میشود نوشته شده است که کلیه مواد و قوانینی که با این قانون منافات دارد لغو میشود. خوب است که آقای هم موافقت بفرمایند که همه اینها بکنواخت باشد که دیگر مالیاتهای مختلفی نباشد حالا موافقت بفرمایند که بهمین ماده رأی گرفته شود.

رئیس - آقای تهرانچی.

تهرانچی - عرض کنم که آقای دکتر طاهری توجه بفرمائید امروز اولاً میدانید که این مالیات خیلی مالیات سنگینی است چون وضعیات جنگ است در اینموقع محتاج شده ایم يك پولهای اضافی و حتی مالیات سنگینی وضع کنیم ولی تصدیق میفرمائید چنین قانونی بعوائد هم صدمه میزند باین معنی وقتی شما از مردم صدی هشتاد یا صدی شصت یا صدی پنجاه یا صدی چهل از عوائدشانرا گرفتید يك صدمه

هم بآن عوائد میزنید اینرا قبول دارید؟ پس در این صورت نباید يك چیزهایی که محتاج الیه مملکت است مالیات زیادی بآن تحمیل کرد که باعث قحط و غلا بشود یکی از آنها مسئله اغنام و احشام است بعقیده بنده بایستی که ما نسبت ببغات و احشام توجه زیادی بکنیم قیمت گوشت می بینید بچه اندازه گران شده است گاو برای کار جفتی دوهزار تومان قیمت پیدا کرده است الاغ یکی ۷۰۰ تومان ۶۰۰ تومان، ۵۰۰ تومان اینها باید کار رعیتی مملکت را اداره بکنند بنده باغات شخصی ندارم شخصاً هم يك دانه گاو و گوسفند ندارم ولی اگر از صاحبان اغنام و احشام بخواهید بگیرید اکثر اینها خورده مالکین هستند یعنی يك شعر مثلاً ملك دارند اکثراً در آنجاهایی که گله دارند در استان در جاهای دیگر يك شعر هم ملك دارند این دیگر میشود مالك و آنوقت اگر بخواهید يك همچنین مالیاتی بگیرید آن مجبور میشود بفرود و دیگر نمیرود دنبال گله داری و وضعیت بدتر میشود اینست که بنده تمنا میکنم که با این احتیاج مبرمی که مملکت باغنام و احشام دارد در این موضوع عوض تشویق تخریب نفرمائید و موافقت بفرمائید که معاف باشند و بیشتر باشد ولی باغات خوب سر جای خودش باشد و مالیات بدهند ولی اغنام و احشام لازم است برای مملکت و اگر از بین بروند تمام زراعت آتیه مملکت فلج خواهد شد.

وزیر دارائی - عرض کنم که از اغنام و احشام که ما

گفتیم مالیات میگیریم از عوائدشان البته گرفته میشود اگر گوسفند يك فایده ای بصاحبش بدهد از ش مالیات گرفته میشود اگر تصور بفرمائید هر قسمت از این رشته ها را بگیریم هر کدامش يك مواعینی دارد که نباید بدهند باغات را میگوئید باغ کم میشود (تهرانچی) نه آقا باغات را بدهند اغنام و احشام را میگوئید میفروشند و کم میشود اگر محصول زراعتش را هم مالیات بدهد خوب زراعت نمیکند تجارت را هم مالیات بدهند خوب تجارت نمیکند خوب پس تمام اینها همه بهم مربوط است هر کس سرمایه اش را يك جایی مصرف میکند يك کسی گله داری میکند يك کسی تجارت میکند

يك کسی باغ داری میکند هر کسی يك طور مصرف میکند و از ش عایدات میبرد و ما از عایداتی که دارد مالیات میگیریم و چیز مهمی نیست و وقفه هم بکار اغنام و احشام وارد نخواهد آمد لذا خواهش میکنم که مسترد بفرمائید.

رئیس - آقای محیط

محیط - در ماده ۴ مرقوم شده است منظور از درآمد کشاورزی مذکور در این قانون هر نوع درآمدی است که از محصول اراضی مزروعی و باغات و جنگلها و اغنام و احشام و قنوات و رودخانه ها و آسیاها و حق الارض مراتع و اراضی مزروعی بدست میآید در ماقبل این قانون مرقوم شده است که رعایا از دادن مالیات مستثنی هستند این مالیات مربوط بمالکین و اربابهایی است که استفاده میکنند اما این کشاورزانی که اینجا نوشته شده است شامل رعیت نمیشود نسبت ببغات و اغنام و احشام رعیتی هم بموجب این ماده مشمول میشود در زمان قبل هر کس که میخواست يك رعیتی در يك محلی سکونت بکنند بهش علاقه میدادند دو من تبریز که چهارصد متر زمین باشد زمین میدادند که در آن محل زمین داشته باشد و فردا خانه بکول نشود اینچنین مالیاتها جز خرابی وضعیت رعیتی و پراکندگی رعیت هیچ نتیجه دیگری برای دولت ندارد رعیت را هم اینجا مستثنی نکرده بعلاوه احشام و اغنام رعیت که معاشش شیرش دوغ و خورش خودش است همه را مشمول این قانون کرده اید بموجب این قانون رعیت مستثنی نیست بنده خواهش میکنم در این باب هم يك مرحمتی بفرمائید و يك توضیحی بدهید که به بینیم آیا در این قسمت رعیت مستثنی است یا خیر؟ اگر رعیت مستثنی است خیلی تشکر میکنم اگر مستثنی نیست باید توجه بفرمائید که مستثنی کنند و بنده بعداً هم باز عرضی که دارم عرض میکنم

رئیس - پیشنهادات خوانده میشود:

پیشنهاد آقای طهرانچی و آقای امیر تیمور در يك قسمت و نظیر هم است. پیشنهاد آقای امیر تیمور: پیشنهاد میکنم جمله باغات و اغنام و احشام از ماده حذف شود.

امیر تیمور - چون آقای وزیر دارائی موافقت نمیفرمائید بنده عرضی ندارم و مسترد میکنم

پیشنهاد آقای طهرانچی: پیشنهاد میکنم در ماده ۴ اغنام و احشام حذف شود.

طهرانچی - امروز آقای وزیر دارائی ما مبتلا هستیم بقلبت این قسمت یعنی اغنام و احشام و بقدر کافی نداریم و قیمت اینها هم خیلی ترقی کرده است و این یکی از عوامل درجه اول زراعت ما است و خیلی بیشتر ضرر خواهید برد بتمام قسمتها شما از عوائد مستغلات یا حمام یا یخچال صدی پنجاهش را معاف کردید ولی این قسمت که بیکی از عوامل درجه اول زراعت است اگر کاملاً مورد توجه واقع نشود ممکن است ضررهای فوق العاده بزراعت بزند و چنانچه زراعتی در کار نباشد البته از عوائد مملکتی هم کاسته میشود زیرا وقتی زراعت نباشد دیگر چیزی نیست آنوقت شما از چه چیز مالیات میگیرید این است که بنده مخصوصاً توجه میدهم که برای تأمین عوائد دولت این موضوع را تأمین کنند و برای اینکه اغنام و احشام مملکت از بین نرود این پیشنهاد را قبول بفرمائید

وزیر مشاور (آقای فهیمی) - اجازه میفرمائید بنده توضیح میدهم به آقای طهرانچی رعایت حال اشخاصی که دارای اغنام و احشام هستند در این قانون خیلی بیشتر شده است از آن قانون سابق زیرا قانون سابق مالیات سر گله هر چه بود بهر اندازه بود میگرفتند هر قدر بود ده تا گاو پنج تا گوسفند هر قدر بوده است میگرفتند ولسی در این قانون اینطور نیست که هر چه داشته باشد ازش بگیرند یعنی تا حدود معافیت قانونی اگر داشته باشد که معاف است اگر از آن حد تجاوز کنند مالیات بهش تعلق میگیرد بنابراین عده زیادی از صاحبان اغنام و احشام هر کس که ۵ تا ۴ تا گاو دارد یا ده تا بیست تا گوسفند دارد در سال عایدش از ۱۲۰۰ تومان بیشتر نمیشود و مالیات نخواهد داد اگر بیشتر شد مالیات میدهد و در ماده ۱۴ اگر مراجعه بفرمائید که راجع به تعیین مقدار درآمد مالیات است مخصوصاً در قسمت کشاورزی

توضیح میدهد که در مورد امور درآمد های کشاورزی مودیان مکلفند طی آئین نامه مخصوص هر پنج سال یک مرتبه اظهار نامه کتبی با درج اقلام درآمد متوسط که در سه سال پیش بدست آورده اند تنظیم و تسلیم نمایند در اول هم میگویند بعد از وضع بخشودگیها و معافها آنچه را که از مالیات معاف هستند پس ملاحظه میفرمائید اگر کسی بخواهد مطابق این قانون مالیات بدهد و مطابق این قانون بگیرند در قسمت عمده اغنام و احشام و حق رعیت و امثال اینها بکلی معاف میشود که الآن میدهند و معاف نیستند ولی یک رعیتی که ظاهراً اسمش رعیت است و سالی ده هزار تومان عایدی دارد از باغ یا از اغنام و احشام این با یک تاجر چه فرقی میکند هر دو یکمقداری در سال عایدشان میشود اینها البته معاف نمیشوند ولی قسمت عمده اغنام و احشام برخلاف قانون سابق مطابق این قانون معاف هستند.

مخبر - بعضی پیشنهادات آقایان و جوابهایی که داده میشود یک باری را که از دوش یک عده بر نمیدارد هیچ بلکه بنده تصور میکنم یک بار جدیدی هم بدوشاش میگذارد آقایان توجه بفرمائید ماده ۲ که بتصویب رسیده است قسمت و را به بینید جزو بخشودگیها و معافیهای کلی رعایای املاک اربابی و خالصجات است که یا مال دولت است یا اربابی است اصلاً ملک خارج از این دو نوع در مملکت ما وجود ندارد رعایای این املاک از هر نوع درآمد و عایدی که دارند معاف هستند از هر بابی که باشد میخواهد از طریق زراعت باشد یا از طریق باغ باشد یا از طریق اغنام و احشام باشد حاین جهت این باب را مفتوح نفرمائید.

طهرانچی - چون نظر بنده تأمین شد مقصودم این بود که رعایا و کسانی دردهات اغنام و احشام دارند از شان مالیات گرفته نشد لذا با این توضیحی که دادند بنده پس میگیرم.

پیشنهاد آقای هاشمی: پیشنهاد میکنم اغنام و احشام حذف شود.

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - بنده يك اشکالی دارم موضوع وضع مالیات اطراف و جوانبش باید خوب ملاحظه شود باین معنی که اگر يك قسمتی در مملکت مورد احتیاج است بایستی بوسیله قوانین موضوعه تقویت شود در چندین سال پیش اغنام و احشام این مملکت چندین برابر امروز بود یعنی در همان نظر اولیه آقای دکتر میلیسپو که يك آمار واقعی میدادند مخصوصاً اغنام و احشام هم در آنروز مورد مطالعه دولت بود. مالیه مطلع بود از اغنام و احشام ایران اگر مطالعه بفرمائید در نتیجه بعضی عوامل اغنام و احشام کم شده است که یکیش سکونت ایلات باشد اگر محتاج هست باین قسمت مملکت و این قانون لطمه نمیزند باز دیادش و دولت تشخیص داده است که باعث زحمت فوق العاده کسانی که اغنام و احشام تربیت میکنند نیست بنده حرفی ندارم ولسی بعقیده بنده باعث زحمت آنها میشود و اگر میدانند که اینطور نیست و توضیحی لازم است بفرمائید.

وزیر دارائی - عرض کنم این موضوع اصلاً مربوط به عایدی است هیچ مربوط باغنام و احشام نیست هر کسی عایدی دارد میدهد (هاشمی تشخیص مشکل است) نه مشکل نیست و خواهش میکنم مسترد بفرمائید.

هاشمی - خیلی خوب مسترد میکنم ولسی تشخیص مشکل است

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - همانطوریکه آقای معدل مخبر محترم اظهار کردند این مطلب لازم است و چیزی که واضح و مسلم است در اطرافش نباید زیاد صحبت کنیم رعایا بطور کلی از هر حیث معاف هستند و مشمول این قانون نیستند باین جهت بنده میخواستم عرض کنم موقعیت ندارد از اول هم همین استدلالهایی که آقایان فرمودند در کمیسیون مطرح شد آقای مخبر هم که این مطلب را اظهار کردند بنظر بنده اگر پیشنهادات دیگری هم در این موضوع هست خواهش میکنم نخوانید چون مطابق همین مطلب که آقای مخبر فرمودند

تأمین میشود.

رئیس - پیشنهاد آقای انوار قرائت میشود.

پیشنهاد میکنم کلمه باغات در این ماده حذف شود.

انوار - باغات دو قسمت است یکی معد است برای فروش مثل باغ انگوری باغ میوه که معین است و میوه اش را میفرشند این مطلقاً نوشته شده است این شامل باغ خانه ها هم میشود (نه نه) بنده برای خاطر اینکه اگر حتی برای زحمت دادن هم باشد مأمورین این ایراد را خواهند کرد این است که بنده پیشنهاد کردم باغات را حذف کنید باغاتی که معد است برای فروش میوه آن معین است ولی باغاتی که نوبی خانه ها است عرض میکنم.

وزیر دارائی - بعقیده بنده همانطور که آقای مخبر اظهار کردند گاهی آقایان میل دارند که یکقدری تسهیلات ایجاد بفرمایند ولی مذاکره که میفرمایند مشکلاتی هم ایجاد مینمایند این کلمه باغات را که میفرمائید عوائد میخواهد از باغ باشد از هر قسمت باشد همینقدر عوائد که داشت باید بدهد ولی اگر شما باغی بدانید که اینقدر عایدی ندهد دیگر چیزی نمیدهند اظهار نامه خودتان میدهند هر کس عایدی داشته است که باید مالیات بدهد اگر عایدی نداشته باشد مالیاتی از آن نخواهند گرفت (همه نمایندگان).

ملک مدنی - اجازه میفرمائید؟ عرض کنم آقای انوار این مطلب را در کمیسیون هم اظهار کردند باغات یکی از منابع درآمد کشاورزی است و باغاتی هستند که در سال ۱۰ هزار تومان درآمد دارند همانطور که آقای وزیر دارائی اظهار فرمودند اگر عوائدش بعد بخشودگی نیست که معاف است یعنی هزار و دوست تومان بپائین معاف است اگر بالاتر است که طبعاً جزء درآمدش میآید این غیر از اغنام و احشام است این از نقطه نظر از دیاد گوسفند باید تشویق کرد که معاف باشد ولی باغات واقعاً باغهایی داریم که صاحبانشان در سال ده هزار تومان از این قسمت عائدی دارند بنظر بنده فوقی ندارد با آن کسی که زمین مزروعی

دارد و آقای انوار نظرشان به باغچه‌های توی خانه‌ها است. **هاشمی** - باغ پسته هست که سالی ۱۲۰ هزار تومان عایدی دارد آقای.

انوار - آقای عرض بنده را عوضی فرمودند بنده باغچه‌های توی خانه‌ها را میگویم تمام باغات را نمیگویم حالا که میفرمائید بنده استرداد میکنم.

رئیس - موافقین با اصل ماده ۴ بر خیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. اگر تصویب بفرمائید تنفس داده میشود تا فردا سه ساعت بظهر مانده (صحیح است). (در اینموقع هفت ساعت و نیم بعد از ظهر) جلسه بعنوان تنفس تعطیل و یکساعت پیش از ظهر یکشنبه ۱۵ آبان مجدداً تشکیل گردد.

رئیس - ماده پنجم قرائت میشود:

ماده ۵ - مال الاجاره جنسی و سهم مالکانه صاحب ملک و درآمدهای کشاورزی جنسی بنرخهائی که از طرف وزارت دارائی منتهی تا ششمین ماه هر سال مالیاتی تعیین و اعلام میشود باید تسعیر و تبدیل به نقد گردد.

رئیس - آقای انوار.

انوار - در اینجا بنده باز تذکر میدهم که آقای وزیر دارائی نسبت به تکالیف خودشان باید اقدام کنند در اینجا تعیین قیمت‌ها را بوزارت دارائی محول کرده‌است در صورتیکه ما اداره خوار بار داریم اداره تعیین قیمت داریم بنده پیشنهاد کردم که تعیین نرخ از طرف دولت باید بشود نه از طرف وزارت دارائی باز هم تکرار میکنم و مدلل میدارم که وزارت دارائی آن اصلاحاتی را که محل اطمینان مردم باید باشد در تعیین قیمت‌ها و حفظ کردن اموال عمومی هنوز نکرده‌است دلیلش هم این است که تا بحال هیچ دولتی موفق نشده‌است یک تفریح بودجه به مجلس بیاورد و بگوید که بودجه سال گذشته این بوده است این عوائد بدست آمده است و این خرج شده و اینهم تفریح بودجه سال گذشته است که بودجه آنرا تصویب کردید تا حالا که نیاورده اند هر وقت هم که سؤال کردیم گفتند که موفق نشدید تمام این دلتنگی که در

این لایحه مالیات بر درآمد هست برای همین عدم اطمینان است و برای این است که این بیت‌المال محفوظ بماند تا وقتی که این اطمینان کاملاً حاصل نشده‌است باید در کارهای وزارت دارائی دولت را مدخلیت داد و در این جا هم بنده پیشنهاد کردم که تعیین قیمت‌ها از طرف دولت باید بشود نه وزارت دارائی تا وقتی که بیایند بگویند که ما اداره محاسبانمان صحیح است اداره تعیین قیمت و تثبیت قیمت‌ها صحیح است و طوری باشد که محل اعتماد و اطمینان برای مردم بشود که این پولی را که میدهند بدانند بمصرف مملکت میرسد این بود که بنده پیشنهاد کردم باید تعیین قیمت‌ها با نظر دولت باشد.

رئیس - آقای معدل.

معدل - در ماده پنجم اصلاحاتی شده است (آقای طوسی یادداشت بفرمائید) که نظر آقای انوار و نظر آقای امیر تیمور را تأمین میکند باین ترتیب: در سطر دوم این ماده پس از کلمه وزارت دارائی باین نحو اصلاح میشود (منتهی تا موقوف برداشت هر محصول در هر سال مالیاتی بادر نظر گرفتن وضعیت هر محل و شور با خبره‌های محلی) حالا بنده تمام ماده را میخوانم که آقایان درست توجه بفرمائید:

ماده ۵ - مال الاجاره جنسی و سهم مالکانه صاحب ملک و درآمدهای کشاورزی جنسی بنرخهائی که از طرف وزارت دارائی منتهی تا موقوف برداشت هر محصول در هر سال مالیاتی بادر نظر گرفتن وضعیت هر محل و شور با خبره‌های محلی تعیین و اعلام میشود باید تسعیر و تبدیل به نقد گردد.

بنابر این این اصلاح جمع بین همه نظر هائی است که آقایان در این ماده دارند و تصور میکنم که با این توضیح آقایان موافقت بفرمائید که با اصل باجهائی گرفته شود.

رئیس - آقای فرمانفرمایان.

فرمانفرمایان - یکی از ایرادات بنده همین بود که آقای مخبر توجه کردند ولی در بیانی که فرمودند بنده درست متوجه نشدم که مقصود از بنگاههای محلی چیست (معدل - خبره‌های محلی بود نه بنگاههای محلی) و یکی هم راجع به

تعیین نرخ باید این مسئله را کاملاروشن بفرمائید این نرخی را که وزارت دارائی معین میکند چون این جا بنفع وزارت دارائی است ممکن است یک نرخ در طهران معین کنند و یک نرخ هم برای سایر جاها یعنی در تمام مملکت دو نرخ معین کنند ولی در بعضی نقاط آذربایجان مثلاً این نرخ تطبیق نخواهد کرد با نرخی که در طهران یا مشهد یا شهر تبریز معین شده و در مسئله تعیین نرخ به نظر بنده باید الاستیسیته باشد که نرخهائی را که وزارت دارائی تعیین میکند بتواند تطبیق بکند با هر حوزه چون در هر حوزه یک نرخ است و باید نسبت باین موضوع توجه کاملی بفرمائید.

وزیر دارائی - در این اصلاحی که آقای مخبر حالا خواندند نوشته شده با در نظر گرفتن وضعیت هر محل و شور با خبره‌های محلی در اینصورت البته ملاحظه میفرمائید که نرخ هر محلی باین قیمت معینی به مقتضیات همان محل و با شور خبره‌های محلی معین میشود و در هر محلی البته نرخ محل را کاملاً در نظر میگیرند و منظور آقا از این حیث تأمین است.

رئیس - آقای امیر تیمور.

امیر تیمور - آقای معدل تمنا میکنم توجه بفرمائید. البته اصلاحی را که در ماده ۵ حالا اظهار فرمودید با آنچه که قبلاً بود خیلی متفاوت است و اسباب که مال امتنان است اما اینکه تعیین نرخها با شور خبره‌های محلی معین شده بنظر بنده کافی نیست و نظر ما را تأمین نمیکند و اشکال فوق العاده زیادی باقی میماند برای اینکه اولاً خبره‌های رسمی در تمام جاها پیدا نمیشود و کمتر وجود دارند و بعقیده بنده بجای خبره‌های محلی اگر موافقت بفرمائید نوشته شود با موافقت انجمنهای شهرداری هر محل و این هم از نظر دولت بهتر است و هم از نظر مردم زیرا اعضاء انجمنهای شهرداری هم موقعیت و مقام رسمی دارند و بعلاوه از عناصر برجسته و مشار الیه هر محلی هستند و آنها هم مقتضیات محل و نرخ محل را در نظر میگیرند و منافع دولت هم تأمین خواهد شد و رعایت حال مردم هم میشود از این نظر بنده استدعا میکنم جنابعالی و

آقای وزیر دارائی موافقت بفرمائید بجای خبره‌های محلی نوشته شود با نظر انجمن‌های شهرداری در این موضوع پیشنهادی هم تقدیم میکنم و تصور میکنم که نظر دولت هم باین ترتیب بهتر تأمین شود و انجمن‌های شهرداری در همه جا هست (هاشمی - در همه جا نداریم) در مراکز عمده و شهرها و قصبات هست و این بهتر است تا یک خبره که ابتدا رسمیت ندارد.

معدل - آقای امیر تیمور قبلاً هم این نظر را داده بودند و این اصلاحی که بعمل آمد روی پیشنهاد و نظر ایشان بود و بنده در مورد انجمن‌های شهرداری هم مذاکره کردم ولی انجمن‌های شهرداری مردمان شهر نشین هستند که اطلاعاتشان بیشتر مربوط به محیط شهر است ولی جنس بیشتر مال نقاط تابعه است مع هذا ممکن است از وجود اعضاء و کارمندان انجمن شهرداری هم بنام خبره استفاده کرد ولی از خبره‌های نقاط دیگر چون عضو انجمن شهرداری نیستند نمیشود استفاده لازم کرد باین جهت بنده تصور میکنم که با همین عبارتی که اصلاح شده نظر ایشان تأمین است یعنی در نقاطی که انجمن شهرداری هست اگر مردمان خبره عضو انجمن بودند بعنوان خبره از وجودشان استفاده میشود کرد.

رئیس - آقای فریدونی.

فریدونی - شهرها و قصبات که انجمن شهرداری دارد و در دهات که انجمن شهرداری نیست شورای بخش هست و شورای بخش هم بموجب قانون رسمی است و در حکم همان انجمن‌های شهرداری است و همه آنها هم از اشخاص فنی و اهل خبره هستند و بنابراین اگر نوشته شود با نظر انجمن شهرداری یا شورای بخش باین ترتیب این قسمت را اصلاح بفرمائید بهتر است و همه نظر هاهم تأمین میشود چون شورای بخش هم ضرورت دارد.

وزیر دارائی - البته تصدیق بفرمائید غالب اجناس که مورد این مالیات واقع میشود نرخهای معینی دارد که از طرف وزارت دارائی برای خرید معین میشود از قبیل کنسرو و جو و برنج و سایر اجناس که امروز بوسیله وزارت دارائی با وزارتخانه‌های دیگر قیمت آن معین میشود بنابر این

آن اجناس کلی يك قیمت های معین و ثابتی دارد و اشکالی در تعیین نرخ آنها نیست و يك چیز های جزئی که باقی میماند که قیمت ثابت و معین ندارد آنرا هم بطوری که ملاحظه میفرمائید اصلاح شد که مقتضیات هر محل را در نظر میگیرند و بعد هم با خبره های آنجا مذاکره میشود و تعیین نرخ میشود و کلمه خبره هم يك مفهوم عام دارد همانطور که ممکن است در شهرها و انجمن های شهرداری يك اشخاصی باشند که اطلاعاتی داشته باشند ممکن است چون عملیات آنها مربوط بشهر است آن اطلاعات لازم را نداشته باشند ولی بطور کلی وقتی خبره های محلی نوشته شود همه آنها را در نظر میگیرد خواه اعضاء انجمن شهرداری باشند یا شورای بخش و علاوه بر این دولت که نمیخواهد قیمت ها را بالا ببرد بطور قطع نظر دولت این است که قیمتها را پائین بیاورد و هیچوقت هم دولت نمیخواهد این قیمت هائی را که معین میکنند قیمت ثابتی باشد ما خواستیم بنویسیم قیمت عادلانه یا قیمت های معموله هر محل دیدیم که این بضرر مردم است و تعیین نرخ همه ساله با این ترتیب بهتر است و بعقیده بنده اگر آقایان موافقت بفرمایند بهمین ترتیبی که نوشته شده تصویب شود بهتر است و رفع همه اشکالات را خواهد کرد.

رئیس - آقای دکتر ملک زاده .

دکتر ملک زاده - عرض کنم بنده خواستم يك توضیح مختصری بدهم که رفع سوء تفاهم از آقایان انوار بشود ایشان همچو تصور میکنند که میسیون امریکائی یا مستخدمین خارجی کسه هستند در ایران اینها يك چیز جداگانه ای هستند و دولت يك چیز جداگانه ایست در صورتیکه اینطور نیست (انوار - صحبت میسیون امریکائی نبود) الان گفتید میسیون امریکائی میسیون امریکائی البته جزء دولت است و با نظر دولت استخدام شده است و مستخدمین خارجی هم که در خدمت دولت هستند جزء قوه اجرائیه هستند و اینها با رأی دولت انتخاب شده اند و اینها را خود دولت صلاح دانسته است انتخاب کند و بر طبق قانون تثبیت قیمت ها و قوانینی که قبلاً گذشته است این حق به دولت داده شده است

و باید حقاً هم دولت این حق را داشته باشد که قیمت بکنند و سایر اجناس از طرف دولت معین شود و تا بحال هم همینطور عمل شده و بموقع اجرا گذارده شده اما اینکه کلمه خبره گذارده شود یا انجمن شهرداری البته کلمه خبره بهتر است برای اینکه خبره يك کلمه عامی است و از اعضای انجمن شهرداری هم میشود استفاده کرد و اشخاص خبره دیگری هم اگر باشند دولت میتواند برای این کار استفاده کند .

رئیس - آقای ملک مدنی .

ملک مدنی - این ماده ۵ يك ماده ایست کسه بعقیده بنده باید یک قدری روشن تر بشود که در عمل دچار اشکال نشود و مؤدیان و اشخاصی که صاحب کالا هستند تکلیفشان معلوم باشد. این مطالبی که اینجامذا کرده شد که غیر از وزارت مالیه و ادارات مالیه بایستی يك مرجع دیگری نرخ را معین کند صحیح است چون وزارت دارائی خودش مالیات بگیر است و مأمورین وزارت دارائی همیشه منظورشان این است که عوائد را زیاد بکنند ما هم نمیخواهیم و نظر ما این نیست که از نرخ عادی معمولی چیزی در واقع کسر شده باشد ولی در عین حال هم نیابستی که به نرخ ها افزوده شود که نرخ فلان جنس را مثلاً خرواری ۳۰۰ تومان معین کنند در حالی که در بازار آزاد نصف این نرخ را ندارد پس باید يك مقام صلاحیت داری این نرخها را معین کند که از هر جهت رعایت اعتدال را بکند و بنظر بنده هیچ مقامی صلاحیتش بیشتر از انجمن شهرداری نیست و انجمن شهرداری باید نرخ اجناس و کالاها را توجه داشته باشد و این کار کاملاً از وظایف شهرداری است و بنده عقیده ام این است که آقای وزیر دارائی هم موافقت بفرمایند که تعیین نرخ با انجمن شهرداری باشد و انجمن شهرداری بجای وزارت دارائی نرخ را در هر سال معلوم کند و با اطلاع عامه برسانند و بعقیده بنده با این ترتیب دیگر احتیاجی هم به شورای بخش کسه آقای فریدونی فرمودند ندارد برای اینکه وقتی که انجمن شهرداری يك نرخی را معین کرد به بلوکات و بخش ها و نقاط تابعه هم توجه میکنند و صورت نرخ را میفرستند و دیگر احتیاجی بشورای

بخش نیست و علاوه شوراهای بخش در اغلب جاها تشکیل نشده درست است که رسمی است ولی غالباً عملیات در این شوراها اسباب معطلی میشود پس بهتر این است که همان انجمن شهر نرخ را معلوم کند و بعد از تعیین با اطلاع عموم برساند این يك مطالبی بود که بنده میخواستم عرض کنم و يك نکته دیگر هم هست گرچه در ماده بعد میشود صحبت کرد ولی اینجا خواستم تذکر بدهم که زمینیه برای اصلاح آن فراهم شود و آن این است کسه برای املاک مزروعی در آمد سه ساله اخیر را مأخذ قرار داده اند حد متوسط و آن در آمدها مأخذ تعیین در آمد و در بافت مالیات بردر آمد است و تصور میکنیم این نکته را فراموش کرده اند که این سه سال اخیر که ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ که املاک عمل املاک مزروعی میشود نرخ اجناس که یکی گندم و جو بوده است فوق العاده بالا رفته است و بنده کاملاً احتمال میدهم که با این بارندگی که الآن شده است نرخ اجناس خیلی پائین بیاید و آن کسی که مثلاً صد خروار گندم داشته است باید بنرخ متوسط ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ قیمت آن تعیین شود در صورتیکه این کار برخلاف عدالت است و باید همانطور که در این ماده در نظر گرفته شده نسبت به در آمد املاک مزروعی همان نرخ شش ماهه اول هر سال در نظر گرفته شود مثلاً الآن دولت آمده است قیمت گندم را نیمی سیصد تومان معین کرده است اگر آمدیم سال آینده جنس زیاد شد و خود دولت قیمت گندم را نیمی یکصد و پنجاه تومان معین کرد و نصف قیمت فعلی شد باید همان قیمت در نظر گرفته شود نه قیمت سال ۱۳۲۰ و ۲۱ و ۲۲. این مطلب را خواستم در این جا عرض کنم و آقای وزیر دارائی توضیحاتی بفرمایند که در صورت مجلس هم قید شود که در عمل دچار اشکال نشود .

وزیر دارائی - این قسمتی را که آقای ملک مدنی فرمودند گمان میکنم اشتباهی در طرز عمل برای ایشان حاصل شده چون قضیه سه سال بهیچوجه مربوط به تسعیر نیست بلکه از حیث در آمد جنسی و تعیین میزان و مقدار آن است که مطابق حد متوسط سه سال معین میشود یعنی سه سال را میگیرند و آن در آمد نقدی و جنسی از روی

آن معین میشود ولی قیمت اجناس همانطور که در این ماده ملاحظه فرمودید برای هر سالی در موقع برداشت محصول آن سال بآن ترتیبی که معین شده از روی قیمت های عادی همان سال البته معین میشود و مربوط به سه سال نیست بجهت این که همانطور که فرمودند قیمت اجناس در این سه سال ممکن است کمتر باشد یا زیادتر باشد یکسال ارزاتر باشد یکسال گرانتر باشد و قیمت محصول را ما گذاشتیم در موقع برداشت محصول البته هر قیمتی که بود مطابق همان قیمت معین میشود و اینکه برای هر سال گذاشتیم از این نظر بود که هر چه اجناس موقع برداشت محصول قیمت داشت از روی آن معین شود و این ترتیبی است که فرمودند نیست و نگرانی از این بابت نخواهد بود . اما قسمت دیگر که راجع به تعیین نرخ بوسیله انجمن شهرداری باشد البته همانطور که عرض کردم اگر آقایان موافقت بفرمایند بهمان ترتیبی که اصلاح شد که نرخ اجناس بوسیله خبره تقویم شود بنظر بنده این اشکالی ندارد البته هزینه اش کمتر میشود .

رئیس - آقای دکتر سنگ .

دکتر سنگ - بنده عقیده دارم این قانون تنها بمؤدی مالیات تماس ندارد بلکه بعامه مردم تماس دارد که بایستی بیشتر بحث و مطالعه شود تا به بینیم چطور باید عمل شود که آسایش مردم مختل نشود این ماده بخصوص بیشتر تماس پیدا میکند برای اینکه ما بتوانیم تسعیر بکنیم جنس را در هر محل که باقنضای هر محل تسعیر شود باید بخبره های محلی باشد و ما اگر بخواهیم باختیار انجمن شهر داری بنگذاریم یا بشورای بخش بگذاریم تنها کافی نیست و انجمن شهرداری و شورای بخش نمیتواند این کار را بکند بعقیده بنده باید خبره های محلی باشد تا درست اطلاع داشته باشد بچه بسا اتفاق میافتد در شهر ها که ما می بینیم انجمن شهرداری تشکیل میشود از ۵ نفر یا ۶ نفر یا ۸ نفر اشخاصی هستند که موقعیت ندارند و در آن نقاط اصلاً خبرویت محلی ندارند بنابر این اگر صلاح میدانند و میخواهند انجمن شهرداری را بطوریکه آقای امیر تیمور فرمودند مداخلت بدهند بدون خبره های محلی صحیح نیست باید خبره های محلی باشد

تا از وضعیت مردم آگاه باشند و بدانند که وسائل آسایش مردم چه چیز است و وضعیت مردم را بدانند و همانطور عمل کنند.

رئیس - پیشنهاد آقای امیر تیمور :

در ماده ۵ بجای شور با خبره های محلی نوشته شود با موافقت انجمن شهرداری محلی .

امیر تیمور - بنده منتظرم آقای مخبر نظر خودشان را لطفاً بفرمایند که راه حلی پیدا شود .

معدل (مخبر کمیسیون) - موافقت میکنم باینکه اصلاح شود بادر نظر گرفتن وضعیت هر محل و یا شور با خبره های محلی (بعضی از نمایندگان - با خبره های محلی) (دکتر سنگ - بخبره های محلی) .

معدل - توجه بفرمائید همیشه جمع بین نظرهارا در نظر بگیرید اگر انجمن شهرداری دارد همانطور نظر آقا تأمین است شور با انجمن شهرداری میکند و اگر جایی است که انجمن شهرداری ندارد باید يك کسی باشد تا تعیین نرخ بکند و اصولاً این را بنده استدعا میکنم که این ماده ۵ که يك ماده خیلی کوچکی است اگر بخواهیم در هر ماده اینقدر معطل بشویم تصور میکنم تا آخر وقت ۱۵ روز و قنمان صرف اینکار بشود .

امیر تیمور - توضیحی که آقای معدل دادند نظر بنده را تأمین میکنند و موافقت میکنم خواهشمندم که ماده را اصلاح فرمایند خیلی هم ممنون میشوم .

رئیس - پیشنهاد آقای فرمانفرمایان .
نرخها در مراکز شهرستانها و بخشها توسط انجمن شهرداری و شورای بخش تعیین خواهد شد .

فرمانفرمایان - بنده راضی هستم راجع باین ترتیبی که اصلاح شده است ولی شورای بخش هم وجود دارد .

رئیس - ماده پنجم با اصلاحاتی که شده است خوانده میشود .

ماده ۵ - مال الاجاره جنسی و سهم مالکانه صاحب ملک و در آمد های کشاورزی جنسی بنرخهائی که از طرف

بنکی قسمت الف که باینطور پیشنهاد شده موقوفات آستانه قدس رضوی و آستانه حضرت معصومه و آستانه حضرت عبدالعظیم و موقوفاتی که منحصرأ بمصرف امور خیریه و عام المنفعه از قبیل بیمارستان . پرورشگاه . دارالایتم دارالمساکین میرسد مشروط بر اینکه دولت و شهرداریها در درآمد و هزینه آن نظارت داشته باشند این يك قسمت است که اضافه شده است و باید اضافه شود .

معدل (مخبر کمیسیون) - آقای طوسی يك قسمت دیگر هم هست که آقای وزیر دارائی میفرمایند باید اضافه شود مستغلات جدید الاحداث هم تا دو سال مشمول این مالیات نمیشوند و يك تبصره هم ضمیمه ماده بشود تبصره این است مرقوم بدارید :

تبصره : معاملات اموال غیر منقولی که قبل از فروردین ۱۳۲۰ خرید و فروش شده مشمول این قانون نمیشود این در حقیقت توضیحاتی است که آقایان میخواستند برای اینکه درست شرح داده شود هر گونه معامله خرید و فروش که نسبت باموال غیر منقول قبل از فروردین ۳۲۰ شده باشد از تاریخ اجرای این قانون دیگر شامل این قانون نمی شود باصطلاح برای اینکه محتاج نباشیم که به تفسیرها مراجعه بکنند در خود قانون اصلاح شده و تصریح شده است .

رئیس - آقای الوار .

الوار - آقای مخبر توجه داشته باشند این عبارت را بنده نفهمیدم توضیح بدهند و يك پیشنهاد هائی دارم که یکیش را خدمتتان فرستادم و یکیش را هم عرض میکنم و دیگر اینکه این مخلوط است از ویژه و غیر ویژه که داخل هم است اما استثناً میکند و خارج میکند چیز هائی را که مالیات تعلق میگیرد و یکی از آنها میگوید فوق العاده اعاشه و هزینه سفر بیکه برای انجام خدمت در قبال دریافت حقوق یا اجرت یا حق الزحمه دیگر صورت میگیرد این لفظ (دیگر) معنی ندارد برای خاطر اینکه میگوید این شخص در قبال خدمتش يك حقوقی میگیرد یعنی يك خدمتی انجام داده و در مقابل خدمتش يك حقوقی میگیرد اینجا فوق العاده اعاشه یا هزینه

سفر داده اند . اینجا آن فوق العاده اعاشه را میخواهند بگیرند که بآن مالیات تعلق نمیگیرد دیگر این جماعات زیادی است و موضوعی ندارد اگر حذف کنید بهتر است تصور نمیکنم معنایی داشته باشد و واقع شدنش در اینجا جز ابهام معنایی ندارد اگر حذف شود بهتر است یکی دیگر اینکه در همان قسمت الف میگوید : مال الاجاره و آن قسمت از درآمد املاک خالصه که عاید دولت میگردد . بنده پیشنهاد کردم و حالا میدهم خدمتتان چون در خارج هم صحبت کردم و دولت هم موافق است که نسبت باملاک موقوفه و عواید موقوفه ارفاقی بشود (معدل آنرا آقای وزیر دارائی اضافه کردند) آن را عرضی ندارم ولی يك جزء آخر دارد که وجوهی که برای جبران خسارت بیماری و صدمات بدنی با داشتن قرارداد بیمه یا بدون آن عاید میشود اینجا باید توجه بفرمائید که شخص هم توجه دارد ببدن و هم بروح یعنی ما ارباب دیانات هم توجه داریم ببدن یعنی بد کمتر مراجعه میکنیم و يك عقاید مذهبی دارند که در ولایات دیده اید که تماماً مردم ز کوه دارند و آنرا خارج میکنند مردم غالباً ز کوه را کنار میگذارند و این منحصر بتهران نیست مردم دردهات ز کوه و خمس خودشان را خارج میکنند وقتی که می نشینند و میخواهند خرمن بدهند درویش میآید هزار گونه مخارج دارد اینکه بنده عرض میکنم هم رعیتی دیده ام و هم اربابی این مخارج را دارند بنده عرض میکنم همانطور که ما متوجه ببدن هستیم هستند اشخاصی که نظر دیانتی دارند و مخارجی دارند از قبیل ز کوه . خمس . رد مظالم و غیره که در تمام گرمسیرات فارس این نکته مثل وحی منزل است که هیچ تخلف نمیکند این است که بنده نوشته ام و وجوهی که ارباب دیانت برای اجرای مراسم مذهبی خود بجا میآورند بحساب نیآورند اینهم چیز زیادی در واقع نمیشود اگر ما در اینجا اقدام کنیم يك اقدامی برای ترویج و دیانت شده که بهیچ جا ضرر نمیزند ولی اگر خیال کنید قلم درشتی است نیست در اینجا ما يك قدمی برداشته ایم که هم فقرای خودمانرا حفظ کرده ایم و هم آثار دیانتی را حفظ کرده ایم

وزارت دارائی منتهی تا موقع برداشت هر محصول در هر سال مالیاتی با در نظر گرفتن وضعیت هر محل و شور با انجمن شهرداری یا خبره های محلی تعیین و اعلام میشود باید تعیین و تبدیل به نقد گردد .

رئیس - موافقین با ماده ۵ لایحه برخیزند (اکثریبر خاستند) تصویب شد بنده میخواهم که از آقایان اولاً خواهش کنم که یکقدری بیرون رفتن خودشانرا تاخیر بیاندازند چون هم بایستی رأی گرفت به پیشنهادت و هم بماده و یکی دیگر هم که میخواستم عرض کنم خوب است هر کدام از آقایان که میخواهند نظر خودشانرا بفرمایند پیشنهاد فرمایند ماده شش قرائت میشود .

ماده ۶ - در آمد های غیر ویژه و ویژه که مالیات بآن تعلق میگیرد شامل موارد زیر نخواهد بود .

الف - مال الاجاره و آنقسمت از درآمد املاک خالصه که عاید دولت میگردد .

ب - فوق العاده اعاشه و هزینه سفری که برای انجام خدمت در قبال دریافت حقوق یا اجرت یا حق الزحمه دیگر صورت میگیرد .

ج - حقوق باز نشستگی و یا حقوق پایان خدمت مادامیکه کارمند بادر یافت حقوق بخدمت دیگری مشغول نبوده و بکسب و معاملات بازرگانی و صنعتی و کارهای شبیه به بآن اشتغال نداشته باشد .

د - وجوهیکه برای جبران خسارت بیماری و صدمات بدنی خواه با داشتن قرارداد بیمه یا بدون آن عاید میشود سوای آنچه که بصورت حقوق یا اجرت منظم با پرداخت میگردد .

ه - وجوهیکه بعنوان بیمه عمر از طرف شرکتهای بیمه عمر باشخاص ذینفع تأدیه میگردد .

و - اولین درآمد اراضی جدیدالنسق املاک جدید الاحداث در سال مالیاتی که طی آن اولین محصول بدست میآید و محصول دو سال بعد آن .

وزیر دارائی - دو قسمت در این ماده اضافه میشود

امید داریم که هم طرف توجه شما و هم طرف توجه آقای وزیر دارائی و هم آقای اردلان که یکوقت خیلی مقدس بود واقع بشود نمیدانم چطور شد یک مرتبه این فکر از قلبشان رفت.

معدل (مخبر کمیسیون) - در قسمت ب که آقای انوار توضیح خواستند راجع بحق الزحمه های دیگر چون اگر بنخواهند همایش را اینجا ذکر کنند مفصل میشود ولی ممکن است بعنوان بدی آب و هوا بیک مأموری یک فوق العاده داده شود یا ساعات کاری اضافه کار کنند و بار فوق العاده داده شود بهر حال آنچه اضافه بحقوق تعیین میشود اگر کسی مشغول خدمت است و بعنوان مختلف داده میشود اینها مشمول مالیات نمیشوند و فلسفه آن این است که اگر دولت بنا بشود چیزی بیک کسی بدهد و از او یک چیزی پس بگیرد بهتر این است که کمتر بدهد دیگر چرا باید یک تشکیلاتی بدهد که آن چیزی را که داده است پس بگیرد اما راجع بموقوفات که فرمودند آقای وزیر دارائی قبلاً بیان کردند تصور میکنم که شما توجه نداشته‌اید و آنهم اینطور است که قسمت حضرت علی بن موسی الرضا را تصریح فرموده و نسبت بسایر خیرات و مبرات (امیر تیمور صحیح است) آن چیزهایی که به بنگاههای خیریه داده میشود از قبیل مرصخانه ها و مدارس و پرورشگاهها و کود کستان و غیره و بالاخره آنچه که بمصرف خیرات عمومی میرسد مثلاً صرف اعاشه فقرا میشود که این تقریباً همان چیزهایی است که موقوفات محسوب میشود یعنی هر عملی که در راه خیر میشود شامل این میشود (امیر تیمور اجازه میفرمائید) نمایندگان - کافی است پیشنهادات خوانده شود.

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - موقوفاتی است که مصارف مختلف دارد از چند سال پیشتر که مصرف در بعضی قسمتها متعذر و متعسر شده است آمده است متولی از آن موقوفه یک بیمارستان یا یک آموزشگاه دائر کرده است آیا همان قسمتی که از

عواید آن موقوفه صرف آن آموزشگاه میشود معاف خواهد بود یا بقیه آن موقوفه را هم معاف خواهند کرد موقوفاتی ما داریم که بطور انحصار برای بیمارستان یا مدرسه وقف شده این تکلیفش در آن تبصره روشن شده است ولی موقوفاتی است که سی چهل هزار تومان عایدات داشته است و خود متولی آمده است مدرسه یا بیمارستانی تأسیس کرده است در حدود پانزده هزار تومان نصف آن موقوفه را خرج دبیرستان میکند بقیه هم آن مصارفی که داشته اما در این قسمت فقط آن قسمتی که صرف دبیرستان میشود معاف میشود و از بقیه آن گرفته میشود یا نه این یک سؤال بنده است و یک قسمت دیگر که میخواستم عرض کنم راجع بمزار شاه نعمه الله است که اضافه شود از حیث بنا از حضرت عبدالعظیم و هم از حضرت معصومه مهمتر است و همه جای ایران و خارج ایران معتقدینی دارد که عایدش هم صرف آموزشگاه میشود و یک قسمت هم صرف تعمیرات میشود و یک قسمت دیگر که خواستم عرض کنم راجع به معاملات اموال غیر منقول که فرمودند پیش از فروردین ۱۳۲۰ مشمول نمیشود آیا اموال منقول مشمول میشود یا نه ؟

معدل (مخبر کمیسیون) - بنده این عبارت را که آقای وزیر دارائی در اول طرح آن ماده فرمودند یکبار دیگر هم میخواهم شاید در اثر اینکه یکبار خوانده شده توجه نفرموده‌اند بنده تصور میکنم که خواندن آن کافی است که تأمین نظر آقایان را بکند: موقوفات آستانه قدس رضوی و آستانه حضرت معصومه و آستانه حضرت عبدالعظیم و موقوفاتی که منحصراً بمصرف امور خیریه و علم المنفعه از قبیل بیمارستان و کود کستان و پرورشگاه یتیمان و آموزشگاهها و اطعام مساکین و نظایر آن میرسد بنده باز توجه آقایان را باین نظایر متوجه میکنم برای اینکه اگر هر امر خیری را میخواستند اینجا بنویسند باید یک دفترچه بنویسند ولی اگر امری را خیر تشخیص دادند و از نظایر این عمل نمودند محتاج بذکر در اینجا نیست و این تذکر

آقایان ممکن است در این خیر را ببندد باین جهت بنده خیال میکنم که آقای هاشمی را متقاعد کرده باشم اما راجع به شاه نعمه الله و شاه چراغ میشود گفت که اگر او هم مثل سایر جاها صرف امور خیریه میشود این را شامل می شود (هاشمی) - در فروش خالصجات هم شاه نعمه الله مجزی شد اینجا هم مضایقه نفرمائید (دشمنی) - چیزی را که آقای وزیر دارائی اصلاح کرده است جامع است اگر هر یک از آقایان بهر نقطه‌ای که رسیدند بنخواهند اضافه کنند این که نمی شود.

رئیس - آقای بهبهانی

بهبهانی - عرض کنم این اصلاحی که شده است و این پیشنهادی که از طرف آقای وزیر دارائی شده این همان پیشنهادی است که بنده در اول مرتبه که صحبت کردم پیشنهاد کردم و بنده آنروز هم عرض کردم که نظر بنده از این پیشنهاد این بود که امور خیریه بکلی مستثنی از موقوفات است اعم از اینکه همینطوریکه دولت میگوید راجع بموقوفه باشد یا غیرموقوفه مثل اینکه یک اشخاصی هستند که ازال مال شخصی خودشان خیرات و مبرات میکنند راجع بموقوفه نیست موقوفه ندارند که صرف این کارها بکنند مال شخصی است مثلاً همین سال گذشته که اثرش تا حالا هست اشخاصی هستند که هیچ داخل کسب و تجارت نبوده‌اند ولی از مال شخصی خودشان خیریه هائی تشکیل داده‌اند که حالا هم هست که ازال مال شخصی خودشان تشکیل داده‌اند بیرون دروازه همیران آقای سیدالعراین که از کسی هم کمک نخواسته است و این خیریه را اداره میکند با موافقت دولت و دولت هم کمک کرده است باین طریق که اگر برنج خواسته است برای این مصارف دولت یک اندازه مساعدت کرده و ارزان باو داده است و از جاهای دیگر آرد تهیه کرده و دکان نانوائی باز کرده است که الا آن هم هست پس این قبیل اشخاص خیر خواه را نباید جلویش را گرفت و گفت که شما بیائید یک مالیاتی بدولت بدهید و منافع خودتان را صرف خیرات و مبرات و نگهداری جان مردم را بکنید بنابراین

این این یک رویه و یک رویه دیگر هم این است که یک موقوفاتی هست که برطی تربیت اشخاص است و آنها هم جزء این است ولی نمیدانم حالا این شامل موقوفات مدارس قدیمه از قبیل مدرسه سپهسالار و مدرسه مروی و امثال ذلك که برای فنون و علوم دیانتی و حفظ مراتب دیانت وقف شده است و عوائد آنها صرف یک چنین امور عام المنفعه می شود آیا اینها شامل است یا نیست اگر هست که بنده حرفی ندارم. اینرا خواستم آقای وزیر دارائی بفرمائید اگر نیست که بنده پیشنهاد میکنم که موقوفات مدارس قدیمه را هم جزء این بکنید برای اینکه موقوفات قدیمه برای تربیت اشخاص است و باید آنها هم جزء این موقوفات باشد و معاف باشد این نظر بنده بود که خواستم عرض کنم اگر آقای وزیر دارائی قبول میکنند که بفرمائید هست و ما هم قبول میکنیم و اگر میفرمائید که نیست بنده پیشنهاد میکنم که آقایان رأی بدهند.

وزیر دارائی (آقای بیات) - اصلاً اول موضوعی که در مجلس مورد مذاکره بود و پیشنهاد شده بود موقوفات حضرت رضا بود. این پیشنهاد از طرف مجلس شورای ملی از طرف بعضی از آقایان شده بود و ما خودمان در این جا مطالعه کردیم و آمدیم یک چیزهایی را اضافه کردیم و گفتیم مواردی که صرف امور خیریه میشود از پرداخت مالیات معاف باشند همانطور که تبصره را خواندند و ملاحظه فرمودید تمام امور خیریه را شامل است و دیگر حالا اگر ما بنخواهیم به جزئیات بپردازیم و فلان مدرسه را هم مثلاً بنویسیم و فلان جا را هم بنویسیم سه قلمش نوشته میشود و ده قلمش از بین می رود. اینرا جزء جزء نوشتن معنی ندارد ما بطور کلی نوشتیم که موقوفات و مساکینی که برای خیرات عام - المنفعه یا برای مؤسساتی تخصیص داده شده معافند. حالا در مدرسه سپهسالار اگر درس میخوانند که جزء مدرسه حساب می شود و معاف میشود ولی اگر درس نمیخوانند که البته معاف نیست و همینطور در سایر قسمتها هم اگر برای امور خیریه و اطعام مساکین است که جزء امور خیریه محسوب میشود و از مالیات معاف است ولی اگر برای مصارف

شخصی است که در اینصورت مالیات باید بدهند. بنا بر این خود آقا هم متوجه هستند که در کلیه موقوفاتی که نوشته میشده است همیشه اینطور بوده است که بعد از وضع مالیات و عوارض بمصارف ذیل برسد حالا ما بیائیم عوارض را هم که خود موقوف علیهم معین کرده اند که باید پرداخته شود او را هم معاف کنیم و اگر حالا بخواهیم یک یک را اسم ببریم موردی ندارد. اما دو قسمت اصلاحی را که اینجا شده این دو قسمت را هم بنده میخوانم که اضافه بشود بآن پیشنهادات یکی راجع به مستغلات است که اینجا گفته شده بود و ما پیشنهادهای را تهیه کردیم با این طریق: مستغلات جدید البنا و مستغلاتی که بواسطه حادثه از قبیل حریق زلزله سیل و امثال آن محتاج به تجدید بنا یا تعمیر کلی بشوند از روز ختم بنا تا دو سال مشروط بر اینکه ختم بنا کتباً به اداره دارائی اظهار بشود و یک قسمت دیگر هم که اینجا مذاکره فرمودند آنهم اضافه میشود قسمت (س) - تا میزان ده در صد عایدات هر شخصی که برای مصارف خیریه به بنگاههای خیریه که دولت آنها را شناخته باشد پرداخته شده و از آن مؤسسات قبض رسمی در دست داشته باشند این راهم اضافه کردیم برای اینکه در آن قسمت نظر آقایان تأمین بشود

رئیس - آقای امیر تیمور

امیر تیمور - عرض کنم آقای وزیر دارائی از اینکه موافقت فرمودند و موضوع موقوفات حضرت رضا را از مالیات معاف کردند تشکر میکنم و این موضوع را بنده در ۴ ماه قبل در کمیسیون پیشنهاد کردم و مورد توجه شده بود. ولی غیر از این موضوع یعنی موقوفات حضرت رضا چیزی که فوق العاده طرف اهمیت است مسجد جامع گوهرشاد است. مسجد جامع گوهرشاد (معدل - این هم جزء آن است) این اصلاً مسجد گوهرشاد یک موقوفه علیحده دارد و خرج علیحده دارد و میتوانم بآقا اطمینان بدهم که تنهاموسسه ای که در ایران تمام عوایدش صرف خردش میشود این مسجد گوهرشاد است. علاوه بر اینکه از نظر مسلمین طرف توجه عامه است این مسجد را هم از نظر آثار و بنا یک چیزی است که

باید حفظ کرد استدعا میکنم قبول بفرمایند که مسجد جامع گوهرشاد مخصوصاً ذکر شود زیرا موقوفات آنجا غیر از موقوفات حضرت رضا است و علیحده است. و همچنین موضوع شاه نعمت الله ولی که آقا فرمودند شاه نعمت الله ولی و بنای او مورد توجه جمیع مسلمین عالم است و باید معاف باشد و همیشه هم معاف بوده است دز عهد هر پادشاه و سلطانی موقوفات اینجا معاف بوده و فرمان هم هست

مخیر (آقای معدل) - مسجد گوهرشاد را تفکیک کردنش از حضرت رضا مشککتر است. عرض کردم در اینجا که ما اگر چنانچه بخواهیم تمام این نقاط را اسم ببریم کار مشکلی است. اینجا اشکالی ندارد که بنویسیم آستان قدس رضوی که مسجد گوهرشاد هم جزء آن است و همچنین قسمت املاک و مؤسسات شیروخورشید که آقای دکتر طاهری و آقای دکتر ادهم اظهار علاقه فرمودند اضافه میکنیم و شاه نعمت الله ولی و شاه چراغ را اضافه میکنیم و استدعا میکنم که دیگر یک طوری باشد که دیگر چیزی اضافه نشود

امیر تیمور - خیلی ممنون و متشکر هستیم

معدل - حالا گمان میکنم که پیشنهادات آقایان تأمین شده باشد موافقت بفرمائید که دیگر پیشنهادات را نخوانند و بماده رأی گرفته شود. (صحیح است) (بعضی از نمایندگان پیشنهادات را بخوانید)

رئیس - آقای فریدونی

فریدونی - عرض کنم مستخدمین دولت عایدات آنها کم است و تصور میکنم که همه مستخدمین دولت آقایان متوجه نیستند تمنامیکنم توجه بفرمایند تمام آنها در موقعی که مشغول خدمت هستند مالیات بازنشستگی خودشان را میدهند در اینصورت وقتی که بازنشسته شدند دیگر لزومی ندارد دوباره مالیات بدهند. در این بند (ج) نوشته شده است که اگر یک کار دیگری داشته باشد و ضمیمه کارش شد با حقوق بازنشستگی باید مالیات بدهد در صورتیکه حقوق بازنشستگی معاف است از مالیات و باید قید شود که فقط از منافع دیگری که میبرد مالیات گرفته شود. دومرتبه مالیات داده اند دیگر سه مرتبه مالیات ندهند. مثل خود بنده که مستخدم هستم

بسا ایراد آقایان نمایندگان که مالیات میدهند کلیه مستخدمین دولت هم مالیات میدهند توجه بفرمائید دیگر وقتی که بازنشسته شدند دیگر نباید مالیات بدهند. خوب البته اگر کار دیگری پیدا کردند برای تأمین معاششان از آن قسمت باید مالیات بدهند

طباطبائی - مالیات قسمت اول گرفته نمیشود

فریدونی - توجه بفرمایند بنده عرض میکنم که این یک نفر بازنشسته که مدتی خدمت کرده است یک حقوق بازنشستگی میگیرد حالا آمده است برای تأمین معاشش یک کار دیگری هم پیدا کرده است زیرا که با ماهی ۸۰ تومان یا ۱۰۰ تومان که معاشش تأمین نمیشود باید یک کار دیگری پیدا کند که ماهی صد تومان دیگر پیدا کند در اینصورت دیگر از آن هشتاد تومانی که بعنوان حقوق بازنشستگی میگیرد نباید مالیات بگیرند چون یک مرتبه مالیات داده است. مخصوصاً عرض میکنم که این طبقه بازنشستگان از خدمتگزاران خوب دولت بوده اند.

رئیس - آقای طوسی

طوسی - از اولی که این لایحه را مشغول خواندنش شدم یک کلمه که مرا فوق العاده تکلیف میدهد و باز نگاه میکنم و چند دفعه اجازه خواستم و موفق نشدم آن موضوع بازنشستگی است. بنده جداً جلب عاطفه مجلس شورای ملی را باین موضوع میکنم که تا کسی مستخدم دولت نشده باشد و تا کسی ۳۰ سال ۳۵ سال ۴۰ سال عمرش را نگذارنده باشد تا به بیند چطور جوانیش را در راه خدمت دولت صرف کرده است ملتفت نمیشود. بنده التماس و استرحام کردم در کمیسیون ولی مورد توجه نشد و این خدمت آقای وزیر دارائی تذکرأ عرض کردم مورد توجه نشد. خیال میکنم که وضع این بیچاره مردم حق و اولاد از تمام خدمتگزارانی که الان هم مشغول خدمت هستند بدتر است زیرا که شما یک کارمندی را که دیروز پانصد تومان یا چهار صد تومان بیشتر یا کمتر حقوق بهش میدادید و او بسختی معاشش را تأمین میکند بلافاصله فردا میگوئید متقاعد در صورتیکه با این حقوقی که بهش میدهند همانطور که عرض کردم

نمیتواند زندگی کند میگویند برو خانه ات بنشین مخصوصاً بنده در این جا جلب توجه آقای وزیر دارائی را میکنم ولی خواهند فرمود که از موضوع خارج است باشد چون بنده چه موقعی میتوانم این موضوع را بگویم زیرا آن قانون کارمندان هم که گذشته است. بنده استدعا میکنم آقای وزیر دارائی توجه کنند که بدبخت ترین کسان همان کارمندانی هستند که امروز سر کار هستند و فردا متقاعد میشوند استدعا میکنم یک فکری برای اینجا بکنید. میتوانی یک ماده ای پیشنهاد کنید که آنها هم از موافقتی که بدیگران شده است عقب نمانند این عرایض بنده بود

رئیس - شرحی هم آقایان نوشته اند به مجلس که بنده با آقای وزیر دارائی دادم ملاحظه فرمودند و به کمیسیون میدهم که ملاحظه کنند.

ملک مدنی - بنده هم میخواستیم همین مطلبی را که فرمودید بعرض مجلس برسانم که آقایان بازنشستگان یک شرحی نوشته اند بمقام ریاست که بکمیسیون بودجه فرستاده شد. که آن کمک خرجی که دولت قانون گذراند که بمستخدمین دولت داده شود در آنجا صدی پانزده در آنجا منظور شد کمیسیون هم روی نظر دولت آن صدی پانزده را تصویب کرد و آنین نامه اش هم گذشت ولی متأسفانه همانطور که آقای طوسی فرمودند یک طبقه فوق العاده ای هستند که کار دیگری هم نمیتوانند بکنند و یکی از جهات آن این است که آدم وقتی که مستخدم دولت شد و ۲۰ سال ۳۰ سال برای دولت خدمت کرد دیگر نمیتواند برود کسب و کاری بکند. این طرز عملش طوری بوده است که دیگر نمیتواند عوض بکند و برود پی یک کار دیگری و کاسب بشود و بعلاوه سن او هم مقتضی نیست. بنده خواستم عرض کنم که در این قحمت شاید شنیده میشود که برای ارتش در نظر دارند که یک قانونی بیاورند که با آنها کمک کنند در این جا بموقع است که برای آنها هم مساعدتی منظور بشود. این عریضه ای است که بمقام ریاست عرض کرده اند و بنده مخصوصاً میخواستیم عرض کنم که مورد فوق العاده دارد که نسبت به عرایض اینها باید توجه بشود.

مخبر - پیشنهاد آقای فریدونی را ما قبول کردیم و بند (ج) اینطور اصلاح میشود:

« حقوق بازنشستگی و با حقوق پایان خدمت » بقیه اش حذف میشود.

رئیس - اجازه میدهید این ماده با اصلاحاتی که شده قرائت شود.

طوسی - دو پیشنهاد است از آقایان هاشمی و روحی که تأمین شده است و صرف نظر میکنند یک پیشنهاد دیگر از آقای انوار است که قرائت میشود: در قسمت (و) در آخر سطر که نوشته شده است ۲ سال نوشته شود ۴ سال.

رئیس - آقای انوار

انوار - این جا بنده توجه میدهم هم مجلس را هم آقای وزیر دارائی را که این مملکت منحصر بطرف شیراز نیست که املاک جدید الاحداثش کمتر باشد. در اطراف کرمان یا خراسان وقتی بخواهند یک ملک را آباد کنند و یک قناتی را برای آن احداث کنند تا ده سال هم اگر مالیات ندهند تازه نمیتوانند که مخارج آن را تأمین کنند و اگر نظر آقایان باشد ما وقتی که قانون چای را گذرانیدیم پنج سال برای اینکار قائل شدیم این است که بنده عرض میکنم که ما نظر مان تنها گرفتن مالیات صرف نیست ما نظر مان آباد کردن مملکت است. ما در اینجا اگر یک تسهیلاتی از برای این اشخاصی که باید مالیات بدهند قائل بشویم این بهتر است تا اینکه مالیاتی را بگیریم که حقیقتاً خودمان مطمئن نباشیم در چه راه صرف میشود. حالا وارد این موضوع نمیشویم بنده عقیده ام این است که ایران یک مملکتی است کوهستانی و بیشتر آبادی و آب آن بواسطه قنوات است و البته قنوات هم مخارج دارد و خودتان الحمدلله میدانید. این است که دو سال کم است و بنده پیشنهاد کردم ۴ سال بکنند بلیکمهال که ۵ سال میشود و در واقع املاک جدید الاحداث ۵ سال معاف باشند **وزیر بهداشتی** - (آقای اردلان) - این پیشنهاد آقای انوار و شبیه باین پیشنهاد بالاخره باعث میشود که از این لایحه مالیات بر درآمد نتیجه ای حاصل مملکت نخواهد شد

مملکت های متمدن مخصوصاً در آمریکا و انگلیس بهترین دانشکده ها و دانشگاهها همان مدارس خصوصی است و همچنین بهترین بیمارستانها و کودکانها در اروپا بیمارستانهای خصوصی است و مخصوصاً وقتی دولتها از حیث بهداشت یا بواسطه نداشتن وسیله یا بواسطه بی علاقگی به بهداشت توجه نمیکنند ما باید اقل تشویق کنیم بیمارستانهای خصوصی را و او اینکه برای منفعت احداث شده باشد یا کتاب نویسی یا نشریات عام المنفعه اینها اشکالی ندارد بعقیده بنده. بنده استدعا میکنم که این را توجه کنند و اگر میفرمایند که از درآمد دولت کاسته میشود ای کاش روزی بیاید که تألیفات و نشریات خوب در این مملکت زیاد شود و ما هم این شررها را بدولت بزنیم حالا هم بنده مقصودم از حق التألیف یعنی درآمد اولیه است و استدعا میکنم آقای مخبر هم قبول فرمایند.

معدل - هیچکس منکر این نظریه آقای لیقوانی نمیتواند باشد که تشویقی است از فرهنگ و بنظر بنده شاید اختلاف نظر در محل آن باشد که در چه جا باشد و اینجایش در بودجه وزارت فرهنگی است و حضرتعالی حالا فرصتی بدست آوردید برای اینکه این تذکر حسابی را بدهید و حق این است که در بودجه فرهنگ این موارد منظور شود که برای کسانی که تألیفات مفیدی میکنند یا کارهای مفیدی انجام میدهند و یک کودک کستان یا یک مدرسه ملی خوب احداث میکنند یک اعانه و یک جایزه بهشان داده شود فرض فرمائید اگر یک کسی در صنعت قالی بافی یک کاری کرد و یک ابتکاری بخرج داده و یا یکی از صنایع ملی ما را زنده کرد این را یک جایزه بهش بدهند ولی نمیشود او را از مالیات معاف کنند بنده تصور میکنم که باید اینطور اینها را تشویق کرد ولی در عوض این پیشنهاد یک موافقت اساسی شده است که آقای انوار هم از کسالت بیرون بیایند این را اضافه فرمائید آقای طوسی بعنوان تبصره بماده ضمیمه فرمائید: هر گاه در اثر آفت عمومی به بیش از نصف محصول کشاورزی ملک کسی خسارت وارد شد اظهار نامه تسلیم و

رسیدگی محلی بعمل میآید و به تناسب خسارت از مالیات تخفیف داده میشود.

رئیس - رأی میگیریم.

معدل - آقای لیقوانی پس میگیرند.

لیقوانی - بنده پس نمی گیرم عرض میکنم سایر قسمتهاش را پس میگیرم ولی حق التألیف را پس نمیگیرم.

اردلان (وزیر بهداشتی) - با اینکه در اصل موضوع بنده هم موافق خواهم میکنم بطور کلی پیشنهادشان را پس بگیرند برای اینکه همینطور که آقای مخبر هم فرمودند حقاً بایستی این قبیل مسائل در جاهای خودش تأمین شود برای اینکه نمیشود گفت حق التألیف از یک مالیات کوچکی معاف شود و باید حق التألیف را یک جایزه های بزرگی برایش گذاشت این است که بنده تمنی میکنم برای اینکه زودتر به نتیجه برسیم آقا پیشنهادتان را پس بگیرید چون اگر قابل توجه شود اسباب معطلی لایحه میشود و اگر هم رد شود که انصاف نیست بنده نظریه ایشان را در قسمت خودم بوزارت فرهنگ ابلاغ میکنم که انشاءالله در نظر بگیرند

رئیس - بنده تصور میکنم که ضرر این را دولت خواهد داد نه آن کسی که یک فعالیت مهمی کرده است.

لیقوانی - بسیار خوب. با وعده که فرمودند مسترد میکنم.

پیشنهاد آقای دکتر ادهم.

پیشنهاد میکنم در ماده شش اضافه شود و جوه اعانه مؤسسات خیریه که دولت آنها را برسمیت شناخته باشد.

پیشنهاد دیگر آقای دکتر ادهم.

مخارج تحصیل اولاد با تصدیق وزارت فرهنگ.

دکتر ادهم - چون مخارج تحصیل اولاد کسانی که به خارج میفرستند یک مخارج مهمی است بنده پیشنهاد کردم که این قسمت را هم که وزارت فرهنگ تصدیق کرده باشد از مالیات معاف باشد.

معدل - در قسمت ج از ماده ۹ نظر آقایان تأمین شده است.

وزیر دارائی - اصولاً بنده عقیده ام این است که یک

قدرتی هم توجه بوضعیت مالی کشور بکنند اگر بخواهیم همه چیزها را معاف کنیم دیگر چیزی برای ما باقی نمی ماند ممکن است خرج خانه را هم معاف کنیم راجع به پیشنهاد آقای دکتر ادهم اگر يك اشخاصی استطاعت دارند قوه دارند اولادشان را به اروپا فرستند که میفرستند و اگر هم استطاعت ندارند که نمیفرستند .

دکتر ادهم - چون میفرمایند در ماده ۹ تأمین میشود پس میگیرم .

پیشنهاد آقای فرمانفرمائیان .

وجوهی که برای احداث و حفر قنوات جدید و ایجاد سد مصرف میشود .

فرمانفرمائیان - آقای وزیر دارائی و آقای وزیر بهداری

خیلی نگران هستند که این پیشنهاداتی که میشود اصل این لایحه را متزلزل میکنند و از عایدات دولت میکاھد هیچ اینطور نیست شما يك همچو بار سنگینی را که می خواهید به خلق مردم تحمیل کنید بایستی بکقدری هم نزاکت داشته باشد که گنه گنه را آلوده بایک شیرینی موقتی بکنند شما تعرفه را طوری گرفته اید که صدی هشتاد و صدی هفتاد و پنج منظور کرده اید پس هر قدر هم از این قبیل پیشنهادات را اگر قبول میفرمائید و منتهی هم سر آقایان میگذارید و هر چه هم در این قضا یا ارفاق شود باز از همین مالیات های کشاورزی متجاوز از دوست میلیون بدست میآید (وزیر دارائی - شما مقاطعه کنید) بنده قبول میکنم شما خیال میکنید آقا شما تعرفه تان را طوری نگرفته اید که با این خرده تخفیف ها تزلزلی در این درآمدها واقع شود پس حالا که ما برخلاف میل موکلین خودمان اینجا رای میدهیم و اینطور تشخیص میدهیم که خیر و صلاح مملکت در این است لااقل برای عمران و آبادی این مملکت يك کمک بکنید امروز در این مملکت درآمد حسابی شما از مملکت است (صحیح است) يك موقعی بود که دولت خودش این نوع مالیاتها را معاف میکرد و قلم بطالان رویش میکشید و يك چیزی هم دستی میدادند بنده عرض میکنم کسی که امروز احداث قنات جدید میکند کسی که سد می بندد اینها يك چیز های

گیو - تأمین شده است پس میگیرم .

پیشنهاد آقای بهبهانی .

پیشنهاد مینمایم بنگاههای خیریه و شعب آن و همچنین وجوهی که برای حفظ جان عده از مردم از سرما و گرسنگی با اطلاع شهرداری صرف میشود از تأدیه این مالیات معاف است .

معدل - این هم تأمین شده است .

پیشنهاد آقای انوار .

پیشنهاد میکنم در ماده شش در قسمت د در آخر سطر نوشته شود و همچنین وجوهی که ارباب دیانات برای اجرای مراسم دیانتی خود بحسابات میآورند .

وزیر دارائی - پس بگیری آقا .

انوار - چه گفتید آقای وزیر دارائی شما میخواهید به اشتباه کاری حرف حساب را از بین ببرید بنده مفضل اینجا عرض کردم که در گرمسیرات و در غالب جاهای ایران از برای زراعتشان اجرای يك وظائف مذهبی را قائل هستند از برای مسائل شرعی شان (امیر تیمور - در همه جامع معتقد هستند) ارباب دیانات يك مخارجی را میکنند و در همان حین میگذارند کنار از این مصارف بنده پیشنهاد کردم که مالیات گرفته نشود تازه آقای وزیر بهداری میگویند اگر ما بخواهیم هی به بخشیم دیگر چه باقی میماند آقا شما هستی مردم را دارید میگیرید چی را بخشیدید ؟ آقای مخبر تصدیق کنید این پیشنهادی را که بنده کردم زیرا مردم دارای عقاید مذهبی هستند و این مصارف خیریه که میکنند که فرض مذهب است باید معاف باشد .

مخبر - بنده با نظر آقای انوار بهیچوجه مخالفتی ندارم و اگر يك عراضی میکنم از نقطه نظر وظیفه مخبری کمیسیون است و الا معلوم نیست که نظر شخصی بنده هم همین نباشد که آقای انوار پیشنهاد فرمودند ولی باید این وظیفه که بعهد من گذاشته اند از عهد بر آیم و نظر کمیسیون را رعایت کنم پس جای گله برای شما باقی نماند این را هم عرض میکنم که آقای وزیر دارائی نظر آقایان را تأمین کردند یعنی قبول کردند و بنظر بنده نظر آقای انوار هم در

این کار تأمین شده ولی حالا بیکوقت است که این شخص میخواهد فلانقدر به فقیر توی کوچه بدهد استدعا میکنم این نکات را هم توجه بفرمائید که اگر يك آدم نابابی مأمور دولت بود يك صورتی که این شخص داد آن مأمور فوراً قبول کند و این در را ما هم نبسته ایم یعنی اگر يك آدمی خواست که خیرات و مبرات بدهد این آدم بمؤسسات میدهد و راهش هم باز است .

بعضی از نمایندگان - پس گرفتند .

انوار - بنده در يك مجلس شورای ملی که دارای قانون اساسی است هیچوقت پس نمیگیرم پیشنهادم را چون با بیانی که آقای معدل کردند در این پیشنهاد بنده و هم مجلس معتقد است و هم قانون اساسی ما این مسئله را بر ما حاکم کرده است و کسانی که ارباب دیانات هستند معتقد بز کوه دادن و خمس دادن و چون نظر بنده تأمین میشود بنده مسکوت عنه میگذارم .

طوسی - حالا پیشنهادها تمام شد باید ماده با این اصلاحاتی که شده خوانده شود و رأی بگیریم .

ماده ۶ - درآمدهای غیر ویژه که مالیات بآن تعلق میگیرد شامل مواد زیر نخواهد بود .

الف - مال الاجاره و آن قسمت از درآمد املاک خالصه که عاید دولت میگردد .

ب - فوق العاده اعاشه و هزینه سفری که برای انجام خدمت در قبال دریافت حقوق یا اجرت یا حق الزحمه دیگر صورت میگردد .

ج - حقوق بازنشستگی و یا حقوق پایان خدمت .

د - وجوهی که برای جبران خسارات بیماری و صدمات بدنی خواه با داشتن قرارداد بیمه یا بدون آن عاید میشود سوای آنچه که بصورت حقوق یا اجرت منظم باو پرداخت میگردد .

ه - وجوهی که بعنوان بیمه عمر از طرف شرکتهای بیمه عمر بموجب سند بیمه عمر باشخاص ذینفع تأدیه میگردد . و - اولین درآمدهای جدیدالنسق املاک جدیدالاحداث

خیریه به بنگاههای خیریه که دولت آنها را شناخته باشد پرداخته شده و از آن مؤسسات قبض رسمی در دست داشته باشد.
تبصره ۱ - معاملات اموال غیر منقولی که قبل از فروردین ۱۳۲۰ خرید شده مشمول این قانون نمیشود.

تبصره ۲ - هر گاه در اثر آفت عمومی به بیش از نصف محصول کشاورزی ملکی خسارت وارد شد اظهارنامه تسلیم و رسیدگی محلی بعمل میآید و به تناسب خسارت در مالیات تخفیف داده میشود.

رئیس - موافقین با ماده شش با این اصلاحاتی که بعرض آقایان رسیده است قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

(۳ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
رئیس - جلسه را ختم میکنم (صحیح است)
جلسه آینده روز سه شنبه دستور بقیه همین لایحه.
(جلسه سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

در سال مالیاتی که طی آن اولین محصول بدست میآید و محصول دو سال بعد آن.

ز - مستغلات جدید البناء و مستغلانی که بواسطه حادثه از قبیل حریق - زلزله - سیل و امثال آن محتاج به تجدید بنا یا تعمیر کلی بشوند از روز ختم بنا تا دو سال مشروط بر اینکه ختم بنا کتباً به اداره دارائی اظهار شود.

ح - موقوفات استان قدس رضوی و مسجد گوهرشاد و آستانه حضرت معصومه و آستانه حضرت عبدالعظیم و شاه نعمه الله ولی و شاه چراغ و املاک و مؤسسات شیر و خورشید سرخ و موقوفاتی که منحصرأ بمصرف امور خیریه و عام المنفعه از قبیل بیمارستان و کود کستان و پرورشگاه یتیمان و آموزشگاهها و اطعام مساکین و نظایر آن میرسند و مشروط بر اینکه دولت یا شهرداری در درآمد و هزینه آن نظارت داشته باشند.

ط - تامیزان ده درصد عایدات هر شخص که برای مصارف